

การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
Development of Open Educational Resources to Promote Achievement on
English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province

กิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์
Kittipong Sunthornphat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Technology and Communications

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
Development of Open Educational Resources to Promote Achievement on
English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province

กิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์
Kittipong Sunthornphat

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Technology and Communications
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษ
 เพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
 ผู้เขียน นายกิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์
 สาขาวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คณะกรรมการสอบ
 .....ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์) (รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นภาพงศ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....กรรมการ
 .....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไสยาภรณ์)
 .....กรรมการ
 (ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไสยาภรณ์)
 .....กรรมการ
 (ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ) .....กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคล
ที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไศยาภรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ .....

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นายกิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายกิตติพงษ์ สุทรพัฒน์)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากร พรมแดนในจังหวัดสงขลา
ผู้เขียน	นายกิตติพงศ์ สุนทรพัฒน์
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการสร้างความรู้ ก่อนและหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างความรู้ของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่เรียนด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

Thesis Title	Development of Open Educational Resources to Promote Achievement on English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province
Author	Mr.Kittipong Sunthornphat
Major Program	Educational Technology and Communications
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop the Open Educational Resources to Promote Achievement on English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province 2) to compare knowledge construction skill before and after studying the Open Educational Resources on English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province 3) to study the satisfaction of the customs officers through Open Educational Resources to Promote Achievement on English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province. The twenty subjects of this research were the customs officers who worked at Banprakob Customs house.

Results of the research were as follows: 1) There was significantly higher knowledge construction skill of the customs officers in the posttest. 2) The satisfaction of the customs officers to the Open Educational Resources to Promote Achievement on English Communication for Border Customs Officers in Songkhla Province were at high level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์ในการให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ความช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไศยาภรณ์ ผู้วิจัยฯ ซึ่งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย นภาพงศ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เกาไศยาภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วสันต์ อดิศักดิ์ ดร.ณรงค์ศักดิ์ ครอบรอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิศรา ก้านจักร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองรูปแบบทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณา แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ทุกท่านในภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการให้คำแนะนำและประสบการณ์ที่มีค่าตลอดระยะเวลาที่เข้าศึกษา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำหรับกำลังใจ ความช่วยเหลือและคอยถามไถ่อย่างเป็นมิตรด้วยดีตลอดมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อไพบุลย์ สุนทรพัฒน์ และคุณแม่สมจิตต์ สุนทรพัฒน์ และนางสาวอมรรัตน์ ผุดสุวรรณ ภรรยา ซึ่งเป็นผู้สนับสนุน และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด รวมไปถึงกัลยาณมิตรทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

กิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
รายการตาราง.....	(10)
รายการภาพประกอบ.....	(12)
บทที่	
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานงานวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด.....	10
การสร้างความรู้.....	15
การสื่อสารและภาษาอังกฤษ.....	19
ความรู้ ความสามารถ และการสื่อสาร.....	21
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	28
การวิจัยในระยษะที่ 1.....	31
- ขั้นตอนการวิจัยในระยษะที่ 1.....	31
- สรุประบวนการวิจัยในระยษะที่ 1.....	31
การวิจัยในระยษะที่ 2.....	32
- ขั้นตอนการวิจัยในระยษะที่ 2.....	33
- สรุประบวนการวิจัยในระยษะที่ 2.....	33
การวิจัยในระยษะที่ 3.....	34
- ขั้นตอนการวิจัยในระยษะที่ 3.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- สรุปกระบวนการวิจัยในระยะที่ 3.....	35
เครื่องมือในการวิจัย.....	35
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	37
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 1.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 2.....	44
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระยะที่ 3.....	57
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	62
สมมติฐานการวิจัย.....	62
ขอบเขตของการวิจัย.....	62
แบบแผนการวิจัย.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย.....	67
ข้อเสนอแนะ.....	70
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	75
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ.....	75
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเว็บไซต์ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด.....	78
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบวัดความรู้.....	86
ภาคผนวก ง ตัวอย่างแบบวัดความพึงพอใจ.....	94
ภาคผนวก จ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	98
ประวัติผู้เขียน	102

รายการตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงภาพสัญลักษณ์สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์.....	13
2	วิธีวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design).....	28
3	แสดงขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดฯ.....	29
4	แสดงผลจากการการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำการศึกษาในเรื่องของความหมาย องค์ประกอบ ขอบข่าย การพัฒนากระบวนการขั้นตอนต่างๆการพัฒนาทรัพยากรการศึกษา แบบเปิด เพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....	39
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการ พัฒนารูปแบบ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา	48
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการ ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทรัพยากรการศึกษา แบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับ เจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....	50

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
7	<p>แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....</p>	52
8	<p>แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....</p>	55
9	<p>แสดงการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดความรู้ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....</p>	57
10	<p>แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา.....</p>	58

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	9
2 สรุปลักษณะการวิจัยในระยะที่ 1.....	31
3 สรุปลักษณะการวิจัยในระยะที่ 2.....	33
4 สรุปลักษณะการวิจัยในระยะที่ 3.....	35
5 รูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา.....	44

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรู้เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้รับจากการเรียนการศึกษา ซึ่งการเรียนเป็นการรับความรู้จากผู้สอน รับการฝึกฝนอบรม เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจหรือความชำนาญ นำไปสู่การเรียนรู้คือความเข้าใจ ความหมายของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยประสบการณ์ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542) การเรียนรู้จึงเป็นการฝึกฝนแนวทางการปรับปรุงตนเองและเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลและองค์กรเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต (Senge, 2006) ความรู้จะช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิตได้ จากการพยายามพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น พยายามมองปัญหาที่เกิดขึ้นในบริบทที่เป็นอยู่ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาอาชีพตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันทุกอาชีพต้องพึ่งพาคนที่มีความรู้ด้านใดด้านหนึ่งทุกองค์กรต่างต้องพัฒนาเพื่อความก้าวหน้าสู่อนาคต

“ความรู้” นับเป็นทรัพยากรหลักที่มีค่าแตกต่างจากปัจจัยการผลิตอื่นๆ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลง และสร้างขึ้นใหม่ได้ตลอดเวลา เนื่องด้วยมนุษย์ไม่มีความรู้ความสามารถติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการใช้ดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เพราะสังคมในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับผู้ที่มีความรู้มาก่อนเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะในด้านของการทำงาน ดังตัวอย่างจะเห็นได้ว่า การสมัครเข้าทำงานของหน่วยงานหรือองค์กรในแต่ละแห่งจนเกือบทั้งหมดจะใช้คุณสมบัติในการเป็นสิ่งหลักในการตัดสินใจเข้ารับบุคคลที่มาสมัครงานเพื่อเข้าร่วมงาน เนื่องจากมองว่าการมีทักษะความรู้จะช่วยให้บุคคลคนนั้นสามารถแสดงศักยภาพที่แท้จริงในการทำงานเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานหรือองค์กรได้ ซึ่งจะคุ้มค่างับค่าจ้างที่หน่วยงานได้จ้างบุคคลคนนั้นเข้ามาทำงาน ซึ่งแตกต่างกับทักษะทางด้านอื่นที่สามารถฝึกฝนเพื่อให้เกิดความชำนาญขึ้นในภายหลังได้นอกจากนี้ บุคคลแต่ละคนยังต้องมีการพัฒนาทักษะทางด้านความรู้อย่างต่อเนื่องด้วยการเรียนรู้ตลอดเวลา เช่น การศึกษาต่อเพิ่มเติม การสาธิตในสถานการณ์จริง รวมไปถึงการฝึกอบรม ซึ่งมีหลากหลายวิธี ยกตัวอย่างเช่น การเข้าร่วมสัมมนา การไปปฏิบัติงาน ณ สถานที่จริง หรือการทำแบบทดสอบหรือฝึกอบรมผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมมากในปัจจุบัน ซึ่งแต่ละวิธีล้วนแล้วแต่เป็นการช่วยพัฒนาทักษะทางด้านความรู้ทั้งสิ้น

ความรู้จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการใช้ปฏิบัติงานของมนุษย์ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทักษะที่สำคัญ นอกเหนือจากการใช้ทักษะทางด้านร่างกายในการปฏิบัติ มนุษย์เราใช้ความรู้ที่มีอยู่ในการคิดค้นและพัฒนาสิ่งต่างๆ รอบตัวให้เป็นประโยชน์ตั้งแต่อดีตกาลมาจนถึงปัจจุบันจนสามารถทำให้มนุษย์เป็น สิ่งมีชีวิตที่มีวิวัฒนาการทางด้านความคิดมากกว่าสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นๆ บนโลก รวมถึงความปลอดภัย

และความสะดวกสบายต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างองค์ความรู้ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันแทบจะทั้งสิ้น ซึ่งมนุษย์มีแหล่งกำเนิดขององค์ความรู้ดังนี้

1. ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดจากบุคคลอื่น
2. ความรู้เกิดจากประสบการณ์การทำงาน
3. ความรู้ที่ได้จากการวิจัยทดลอง
4. ความรู้จากการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ
5. ความรู้ที่มีปรากฏอยู่ในแหล่งความรู้ภายนอกองค์กรและองค์กรได้นำมาใช้

ตามสถานการณ์โลกในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีการนำเอาสื่อการสอนที่มีความหลากหลายและเต็มไปด้วยความทันสมัยเข้ามามีบทบาทในวงการการศึกษาขึ้นมากยิ่งกว่าในอดีต การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันเป็นมากกว่าการเรียนรู้แบบการที่ครูผู้สอนเขียนบนกระดานดำแล้วให้ผู้เรียนเป็นผู้จดบันทึกลงในสมุดเพื่อใช้ในการบันทึกความรู้ที่ได้รับมาและใช้ในการทบทวนเพื่อเตรียมตัวในการทดสอบหรือนำไปประยุกต์ใช้เกี่ยวกับการด้านวิชาการต่างๆ ผู้เรียนสามารถติดต่อกับครูผู้สอนได้ง่ายมากขึ้นและสามารถเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้เนื้อหาวิชาผ่านระบบออนไลน์ที่มีการเชื่อมต่อผ่านอินเทอร์เน็ตได้ทุกที่ ทุกเวลา โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ภายในห้องเรียนเพียงเท่านั้น

เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนช่วยเรื่องการเรียนรู้ ปัจจุบันมีเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ หลายด้านยกตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) การเรียนการสอนผ่านเว็บ (WBI) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ (E-learning) และระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) ซึ่งรูปแบบต่างๆ ของการเรียนออนไลน์ดังกล่าวช่วยเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียนมีความตั้งใจเรียน และช่วยสร้างความสนใจในการเรียนเพิ่มขึ้น ผู้เรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ด้วยตนเองหรือสามารถปรึกษาติดต่อผู้สอนได้ตลอดเวลา ก็จะทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาได้ และมีความสนใจที่จะเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษา

นวัตกรรมที่กำลังเป็นที่นิยมเพื่อนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอีกอย่างหนึ่งก็คือ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด หรือ Open Educational Resources ซึ่งเป็นการเปิดกว้างโลกทัศน์ใหม่ทางการศึกษาให้กับบุคคลที่ประเภททั่วโลก กับรูปแบบเนื้อหาวิชาที่หลักหลาย ภายใต้ อนุสัญญาแบบเปิด (Creative Common) ซึ่งมีจุดเด่นในการประหยัดค่าใช้จ่ายให้กับบุคคลที่ขาดโอกาสให้สามารถเรียนรู้ได้จากทุกที่ ทุกสภาพ และทุกเวลาที่ต้องการ ซึ่งแนวคิดที่สำคัญของทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources) ก็คือ เป็นแนวคิดของการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยมีหัวใจสำคัญอยู่ที่การแบ่งปันแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาที่มีคุณภาพสู่สังคมโลกเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษาได้อย่างเสรี

การใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดได้เริ่มมีความนิยมกันอย่างกว้างขวางในบางส่วนของโลกบ้างแล้ว เช่นในทวีปยุโรปมีการใช้ทรัพยากรชนิดนี้กันอย่างหลากหลาย ซึ่งตรงกันข้ามกับทางทวีปเอเชียที่ยังมีความนิยมน้อยกว่าด้วยเหตุผลหลากหลายประการ โดย สุกานดา จงเสริมตระกูล (2555) ได้ทำการศึกษาแนวโน้มการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดในกลุ่มประชาคมอาเซียน พบว่าการใช้ทรัพยากรแบบเปิดในทวีปเอเชียยังมีจำนวนน้อยเนื่องจากสาเหตุสำคัญหลายประการ เช่น การขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรแบบเปิดให้มีประสิทธิภาพ การนำไปประยุกต์ใช้ในระดับเรียนร่วมกับการเรียนการสอน หรือแม้กระทั่งความกังวลเกี่ยวกับปัญหาด้านลิขสิทธิ์เกี่ยวกับตัวทรัพยากรดังกล่าว ซึ่งแตกต่างกับทางทวีปยุโรปที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ในด้านการจัดการเรียนการสอนจนทำให้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดกลายเป็นนวัตกรรมทางเลือกใหม่สำหรับการศึกษา

การนำทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources) มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจะเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางวิชาการหลากหลายรูปแบบในลักษณะของสื่อออนไลน์บนอินเทอร์เน็ตเพื่อให้ผู้ที่สนใจหรือเข้าถึงสามารถค้นหาหรือแบ่งปันความรู้ทางการศึกษาและสามารถนำไปพัฒนาประยุกต์ต่อได้โดยสื่อรูปแบบดังกล่าวจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยแบ่งปันทรัพยากรความรู้ด้านการศึกษาจากหลากหลายแหล่งข้อมูลทั่วโลกและเป็นแนวทางในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ได้อย่างมีระบบโดยไม่มีค่าใช้จ่ายและยังต่อยอดในการพัฒนาเป็นสื่อกลางระหว่างผู้เรียนและผู้สอนโดยอยู่บนพื้นฐานของการแบ่งปันความรู้คืนสู่สังคมโลก

จะเห็นได้ว่าการนำทรัพยากรแบบเปิดมาใช้ในการแบ่งปันทรัพยากรด้านความรู้จะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างมหาศาล เพราะที่สังคมมนุษย์แตกต่างจากสังคมของสัตว์โลกประเภทอื่นที่อาศัยสัญชาตญาณในการล่าเหยื่อเพื่อเอาชีวิตรอด แต่สังคมมนุษย์มีวิวัฒนาการในด้านความรู้เป็นพื้นฐานเพื่อใช้ในการทำมาหากินหรือทำงานเพื่อเลี้ยงชีพโดยไม่ได้อาศัยสัญชาตญาณเพียงอย่างเดียวเหมือนสัตว์ป่าทั่วไปโดยความรู้ หมายถึง สิ่งที่สะสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน, 2542) ซึ่งความรู้ประกอบด้วยส่วนประกอบหลายๆอย่างเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นความรู้อีกทอดหนึ่ง และความรู้เป็นส่วนผสมที่กลมกลืนของคุณค่า (values) ความจริง (truth) ความเชื่อ (beliefs) ความสามารถ (capacity) ประสบการณ์ (experience) ปรีชาญาณ (insight) สัญชาตญาณ (intuition) รวมถึงดุลยพินิจ (judgment) ซึ่งบุคคลอาจได้มาจากหลายช่องทาง โดยเฉพาะการลงมือทำหรือปฏิบัติจริง (action or practice) (อัญญาณี คล้ายสุบรรณ, 2550)

การนำนวัตกรรมสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพทางเทคโนโลยีทางการศึกษามาผนวกรวมกับการเรียนการสอนเป็นวิธีการที่น่าสนใจ ผู้สอนสามารถนำการสื่อสารมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ได้หลากหลายวิธีการ ในบริบทนี้ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีและการสื่อสารว่าสามารถนำมาใช้เพื่อเอื้อประโยชน์ในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง โดยอิงถึงความหมายและการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และพิจารณาถึงองค์ประกอบของการสื่อสารในเรื่องของสื่อประเภทต่างๆ และช่องทางการสื่อสารเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ทำให้สรุปได้ว่า เทคโนโลยีการศึกษาเป็นการนำเทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อเอื้อประโยชน์ในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล หรือในทางกลับกันอาจกล่าวได้ว่า เทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นสิ่งที่เอื้ออำนวยการศึกษาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เทคโนโลยีจึงเป็นส่วนสำคัญในการสร้างความรู้ที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันกันอย่างสูงในทุกๆด้าน ทั้งในด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การชิงการได้เปรียบในการพัฒนาของประเทศต่างๆทั่วโลกอยู่ที่การใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับประเทศคู่ค้า หรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงเพื่อยกระดับศักยภาพของตนเอง อันเนื่องจากภาษาอังกฤษ ใช้กันทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่นๆ มีการเรียนการสอนกันทั่วโลกมากกว่าภาษาอื่นจึงคิดให้เป็นภาษาสากลที่ติดต่อสื่อสารได้ทั่วโลก ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นิยมใช้กัน อย่างแพร่หลายมากที่สุด เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อความหมายไปเกือบทั่วโลก ทั้งในฐานะที่เป็นเครื่องมือที่จะเข้าถึงแหล่งวิทยาการต่างๆและค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ซึ่งปัจจุบันมีคนทั่วโลกใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลักในการสื่อสารถึงจำนวน 2,000 ล้านคน หรือ 1 ใน 3 ของประชากรของโลก ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้ประชากรไทยได้เรียนรู้ ภาษาอังกฤษในระดับที่จะสื่อสารได้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และการ ประกอบอาชีพ ตลอดจนการเจรจาต่อรองสำหรับการแข่งขันด้านเศรษฐกิจและสังคมในเวทีสากล

กรมศุลกากรเป็นหน่วยงานที่สำคัญของประเทศที่ดูแลในด้านการจัดเก็บภาษีการนำเข้า ส่งออกสินค้าผ่านข้ามแดนไปมาระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ในปัจจุบันกรมศุลกากร ได้รับบทบาทและหน้าที่จากเดิมที่เน้นการจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้าเข้ามาในและส่งออกป็นรายอาณัติการมาเป็นการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาส่งเสริมด้านการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกของไทยที่มีศักยภาพ ในการแข่งขันกับตลาดการค้าของโลกได้ ควบคู่กันนั้นกรมศุลกากร ได้พัฒนาระบบงานการจัดองค์กรการ นำระบบคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงาน ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพของข้าราชการให้มีความสอดคล้องกับความเจริญ ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีเจ้าหน้าที่ศุลกากรผู้ปฏิบัติงานอยู่ในสายงานต่างๆภายในหน่วยงานทั่วประเทศเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 5,000 คน ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศนั้น มีความ

จำเป็นที่จะต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นตัวกลางในการสื่อสาร เพื่อให้การปฏิบัติงานได้ถูกต้อง รวดเร็ว และเพื่อไม่ก่อให้เกิดความเสียหายทางราชการ ดังนั้นเจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเป็นอย่างดี

ด้านบุคลากรในจังหวัดสงขลาประกอบด้วย 4 ด้าน ซึ่งเป็นด้านที่ติดกับประเทศมาเลเซีย 3 ด้าน คือ ด้านบุคลากรสะเดา ด้านบุคลากรปาดังเบซาร์ และด้านบุคลากรบ้านประกอบ เนื่องจากประเทศมาเลเซียเคยเป็นเมืองขึ้นของประเทศอังกฤษ ภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารคือ ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ จากการสำรวจวุฒิการศึกษาของเจ้าหน้าที่ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านพรมแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านพบว่าเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ไม่ได้จบวุฒิการศึกษา ด้านภาษาอังกฤษโดยตรง ในการปฏิบัติงานนั้นมักใช้ความรู้และประสบการณ์ในการสื่อสารภาษา บางครั้งอาจก่อให้เกิดความล่าช้า และมีข้อผิดพลาดในการทำงาน แม้ว่ากรมบุคลากรซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดได้จัดอบรมด้านการปฏิบัติงานด้านต่างๆ ให้เจ้าหน้าที่บุคลากร แต่โดยภาพรวมการอบรมด้านการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารยังคงจัดในช่วงระยะเวลาอันสั้น เจ้าหน้าที่จึงยังไม่ได้เรียนรู้ภาษาให้เข้าใจได้อย่างถ่องแท้ดังนั้นภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญอย่างมากสำหรับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในด้านพรมแดน เพื่อให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศได้บรรลุจุดประสงค์นั้น เจ้าหน้าที่จึงควรพัฒนาตนเองด้วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพิ่มเติม

ในการเรียนภาษาต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นภาษาใด จุดมุ่งหมายย่อมเหมือนๆ กัน โดยทั่วไปแล้วมักจะมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาปัญญาของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษานั้นในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นที่น่าสนใจในหมู่มนุษย์ นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าถึงวัฒนธรรมและการดำรงชีวิตของชนชาติเจ้าของภาษานั้นได้อย่างถ่องแท้ขึ้นสามารถใช้ภาษานั้นๆ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในชั้นสูง หรือในต่างประเทศได้ (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2539) จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้ภาษามีจุดมุ่งหมายหลักคือ เรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อการสื่อสารเช่นเดียวกัน ผู้เรียนจึงควรฝึกฝนและเรียนรู้ภาษาได้ด้วยตนเอง จึงจะสามารถนำความรู้ทางภาษาไปใช้เพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้

การเรียนการสอนภาษา เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนต้องอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนทฤษฎีและวิธีการต่างๆ มากมาย ทฤษฎีและวิธีการเหล่านี้ได้แก่ การศึกษาถึงความต่อเนื่องตามลำดับของเนื้อหา หน้าที่ของภาษา ความหลากหลายทางภาษา วัฒนธรรมและการวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ที่มีต่อกัน จึงทำให้เกิดความหลากหลายของแนวคิดขึ้น และก่อให้เกิดวิธีการสอนที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้นในการกำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษา ครูผู้สอนจึงควรจัดระเบียบความคิดเกี่ยวกับแนวคิดและวิธีการสอนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน แม้ว่าการเรียนการสอนภาษาจะเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน แต่หากนำเทคโนโลยีมาใช้ในเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความพร้อมและความต้องการของตนเอง สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมการศึกษาทางไกลในเขตชายแดน ก็อาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เข้าใจภาษาได้อย่างถ่องแท้และสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ของเจ้าหน้าที่ด้านศุลกากร ด้านพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยใช้เนื้อหาเรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นบทเรียนในการสร้างทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ด้านศุลกากรที่ปฏิบัติงานในด้านพรมแดนที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารโดยตรง ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดว่าการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาผนวกกับกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมการสร้างความรู้ให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีความรู้ด้านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน และเป็นประโยชน์สูงสุดสำหรับกรมศุลกากรที่มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี นำเข้าและส่งออก ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งของประเทศ

คำถามการวิจัย

1. การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลามีองค์ประกอบและขั้นตอนในการสร้างอย่างไรบ้าง
2. ผลการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความรู้ สำหรับการปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ก่อนและหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่บุคลากร ที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

สมมติฐานงานวิจัย

เจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษและบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระหว่างประเทศ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ความสำคัญและประโยชน์

1. ได้รูปแบบการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
2. ได้แนวทางในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่มีประสิทธิภาพ
3. ได้แนวทางในการส่งเสริมให้เกิดความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากรด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1. ประชากรที่ศึกษา

เจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านบุคลากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านบุคลากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ไม่ได้มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น

การใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1. ความรู้เกี่ยวกับการพึ่งพอบทสนทนา คำศัพท์ ที่เกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่
ศุลกากรเบื้องต้น

3.2.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด
เพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources : OER)** หมายถึง แหล่งรวบรวมความรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตสำหรับเจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรบ้านประกอบใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด่านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาทั้งนี้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดนี้เป็นสื่อออนไลน์ที่ใช้ฟรี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ภายใต้สัญญาแบบเปิด (Open licenses) ตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้นเพื่อเปิดโอกาสและแบ่งปันให้ทุกคนได้เข้าถึงแหล่งของความรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน

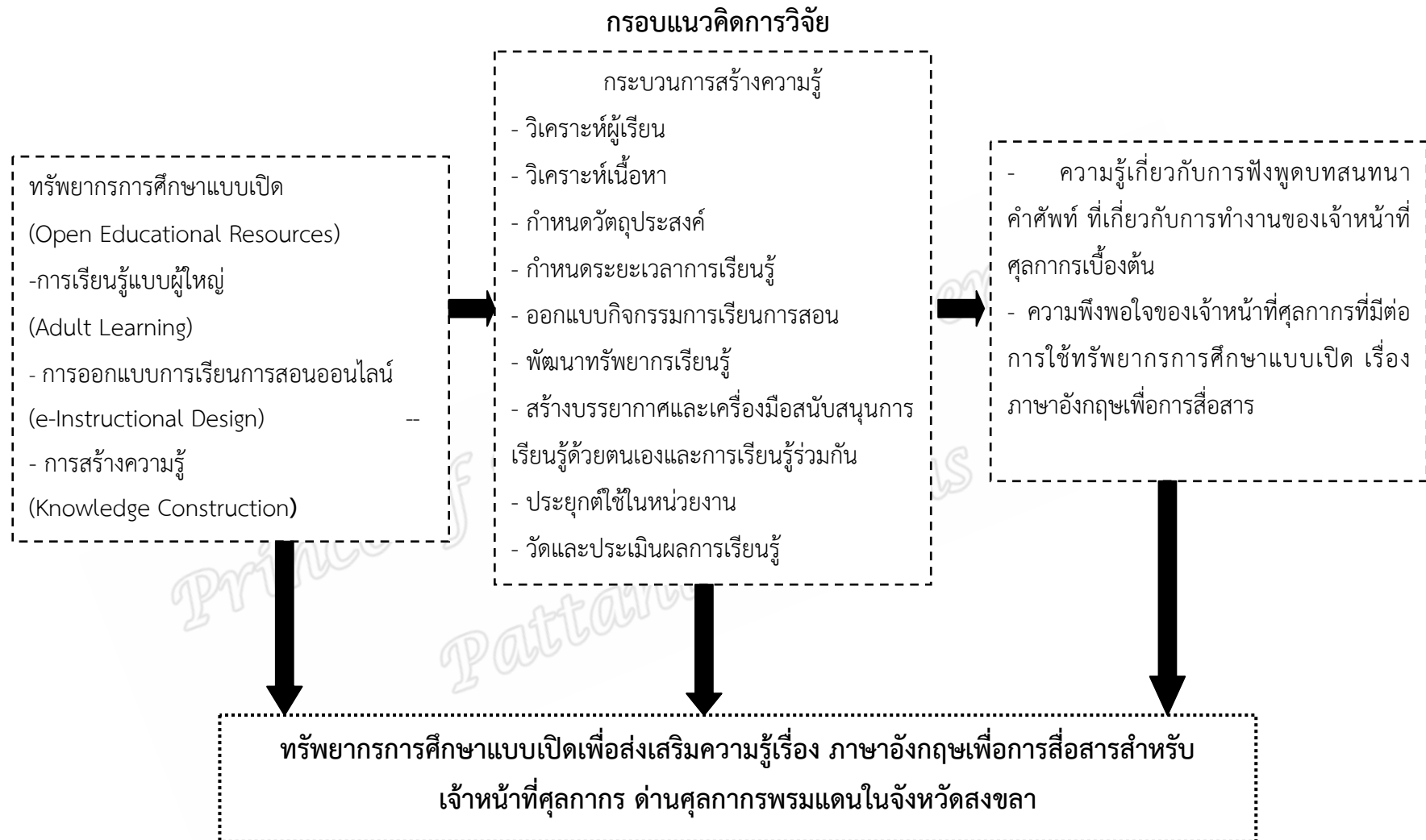
2. **ความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความเข้าใจเนื้อหาของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดของเจ้าหน้าที่ศุลกากรบ้านประกอบ โดยการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งสามารถวัดได้จากการทำแบบวัดความรู้ ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบมาใช้ในการศึกษาทรัพยากรแบบเปิด

3. **การสร้างความรู้ (Knowledge Construction)** คือการสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาของตัวผู้เรียนเองและการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความรู้ที่อยู่ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยผ่านกระบวนการดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) โดยมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเข้าสู่บริบท (Enabling Context) 2) แหล่งการเรียนรู้ (Resource) 3) เครื่องมือในการเรียนรู้ (Tool) และ 4) ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding)

4. **ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร** หมายถึง คำศัพท์และบทสนทนาที่ผู้วิจัยใช้ในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ว่าด้วยภาษาอังกฤษที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด่านศุลกากรพรมแดนซึ่งติดกับประเทศมาเลเซีย

5. **ด่านพรมแดน** หมายถึง ด่านศุลกากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีการนำเข้าส่งออกซึ่งมีอาณาเขตติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ด่านพรมแดนในจังหวัดสงขลาประกอบด้วย 3 ด่าน ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดา ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และด่านศุลกากรบ้านประกอบ

6. **เจ้าหน้าที่ในองค์กร** หมายถึง เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานระหว่างปีงบประมาณ 2559 ถึง ปีงบประมาณ 2560 ด่านศุลกากรบ้านประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัย ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการวิจัยซึ่งจะนำเสนอตามหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด
2. การสร้างความรู้
3. การสื่อสารและภาษาอังกฤษ
4. ความรู้ ความสามารถ และการสื่อสาร
5. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

ทรัพยากรแบบเปิด (Open Educational Resources) มีแนวคิดที่สำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยเน้นไปที่การแลกเปลี่ยนความรู้ เนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์และมีคุณภาพเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาได้อย่างเสรีโดยปราศจากค่าใช้จ่ายใดๆทั้งสิ้น โดยเป็นผลงานจากการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบเปิด (Open Courseware) บนเว็บไซต์สำหรับการศึกษาระดับสูง โดยความร่วมมือขององค์กร การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติหรือยูเนสโก (UNESCO) ที่ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts Institute of Technology หรือสถาบันอุดมศึกษาที่ชื่อเสียงด้านเทคโนโลยีของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีเป้าหมายให้สามารถนำสื่อดังกล่าวไปใช้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและข้อจำกัดใดๆ ทั้งสิ้น (UNESCO, 2002; West and Victor, 2011)

ความหมายของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

องค์กร หน่วยงาน และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ให้นิยามความหมายของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ไว้ดังต่อไปนี้

Atkins และคณะ (2007) ได้ให้นิยามของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด คือ แหล่งรวบรวม การเรียนการสอนและงานวิจัยต่างๆ ภายใต้ขอบเขตของการเป็นสาธารณะสมบัติ หรือ ทรัพย์สินทางปัญญาที่อนุญาตให้ใช้ฟรี โดยไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งจะประกอบไปด้วย หลักสูตรเต็มรูปแบบ สื่อวัสดุการ

เรียนการสอน โมดูล (Modules) ตำราเรียน (Text book) วิดีโอ สตรีมมิ่ง (Streaming Video) แบบทดสอบ ซอฟต์แวร์ รวมไปถึง วัสดุอุปกรณ์ เทคนิควิธีการ ที่สนับสนุนการเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้

Organization for Economic Co-Operation and Development หรือ OECD (2007) กล่าวว่า ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด คือ สื่อดิจิทัลที่มีลักษณะการใช้งานที่เปิดให้ใช้ฟรี สำหรับ นักการศึกษา นักเรียน และผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถเข้าใช้งานและนำไปใช้เพื่อการสอน การเรียนรู้ และการวิจัย ซึ่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจะบรรจุไปด้วย เนื้อหาการเรียนรู้ เครื่องมือและซอฟต์แวร์ต่างๆ ที่สามารถนำไปพัฒนาต่อ ใช้ซ้ำ หรือจะแจกจ่ายภายใต้สัญญาแบบเปิด (Open licenses)

จุกวาร์ตัน นกแก้ว (2554) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เป็นแหล่งทรัพยากรที่มีแนวคิดอยู่บนฐานของการเผยแพร่ความรู้ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้าถึง รับและแบ่งปันความรู้ในลักษณะ Education to all

สุกานดา จงเสริมตระกูล และจิรภา อรรถพร (2555) ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด หมายถึง แหล่งรวบรวมสื่อดิจิทัล อันได้แก่ เครื่องมือและเทคนิควิธีการที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเรียนรู้ และงานวิจัยอันนำไปสู่การเข้าถึงองค์ความรู้สำหรับนักการศึกษา ผู้สอน ผู้เรียน และบุคคลที่สนใจ โดยเผยแพร่ผ่านอินเทอร์เน็ตภายใต้สัญญาอนุญาตแบบเปิดที่อนุญาตให้นำทรัพยากรไปใช้หรือปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ให้ตรงตามความต้องการโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

จากคำนิยามทั้งหมดที่ได้กล่าวมาจะสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจะเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ทางวิชาการหลากหลายรูปแบบในลักษณะของสื่อออนไลน์บนอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ผู้ที่สนใจหรือเข้าถึงสามารถค้นหาหรือแบ่งปันความรู้ทางการศึกษาและสามารถนำไปพัฒนาประยุกต์ต่อได้ภายใต้เงื่อนไขข้อตกลงสัญญาแบบเปิด (Open licenses) ที่มีชื่อเรียกว่า ครีเอทีฟคอมมอน (Creative Common) ที่กำหนดขึ้นมาโดยไม่มีค่าใช้จ่าย

ประเภทของแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิด

The William and Flora Hewlett Foundation (2005) ผู้ให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดแก่องค์กร การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบัน อธิบายว่าทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดประกอบด้วย

1. องค์ประกอบด้านเนื้อหาในการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตรเต็มรูปแบบ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ชุดสื่อประสม และบทความ

2. องค์ประกอบด้านเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ชุดโปรแกรมที่ใช้เพื่อการพัฒนา ใช้งาน ปรับปรุง และเผยแพร่เนื้อหาในการเรียนรู้

2.2 ระบบจัดการเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน

2.3 เครื่องมือพัฒนาเนื้อหา

2.4 สังคมการเรียนรู้ออนไลน์

3. องค์ประกอบด้านการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ของทรัพย์สินทางปัญญาในการเผยแพร่เครื่องมือ หลักการออกแบบของการปฏิบัติที่ดีที่สุด และการแปลภาษา จากข้อมูลองค์ประกอบของแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิดตามที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจำแนกประเภทแหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิดได้ดังนี้

3.1 แหล่งเผยแพร่เนื้อหาในการเรียนรู้ (Content resources) เช่น บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเปิด (open courseware) สื่อประกอบบทเรียนสารานุกรมบทความและหนังสือ

3.2 แหล่งเครื่องมือในการพัฒนาและเผยแพร่ (Development and delivery tools resources) เช่น ระบบการจัดการเนื้อหา (Content Management Systems หรือ CMS) ระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management Systems หรือ LMS) ชุดเครื่องมือติดตั้งบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์แบบเปิด และสังคมเสมือนจริง เป็นต้น

สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Open Licenses)

หลักการสำคัญของการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดก็คือความยืดหยุ่นในการใช้งานที่ผู้ใช้สามารถนำทรัพยากรไปใช้ซ้ำหรือปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจึงได้ประกาศให้มีความเป็นสาธารณะสมบัติโดยใช้สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Open Licenses) อันหมายความว่า สัญญามาตรฐานที่แสดงการยินยอมและข้อจำกัดในการเข้าถึง ใช้งาน ปรับเปลี่ยน ใช้ซ้ำ หรือเผยแพร่ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้น ไม่ว่าจะเสี่ยง ข้อความ รูปภาพ สื่อมัลติมีเดีย หรือผลงานรูปแบบอื่นที่ปรากฏ (UNESCO and COL, 2011)

สัญญาอนุญาตแบบเปิด (Open Licenses) มีการใช้อยู่ด้วยกัน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. ใบอนุญาตที่กำหนดเอง (Custom License) เป็นสัญญาอนุญาตที่เจ้าของผลงานนั้นๆ ระบุขึ้นมาเอง กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน งานวิจัย รวมถึงการอ้างอิงทางวิชาการ โดยจะระบุถึงแหล่งที่มา และไม่ดัดแปลง ซึ่งใบอนุญาตรูปแบบนี้ยังมีลักษณะที่คลุมเครือและไม่ครอบคลุมเท่าที่ควรหากเทียบกับสัญญาอนุญาตแบบเปิดที่เป็นครีเอทีฟคอมมอนส์ ซึ่งการใช้งานควรใช้อย่างระมัดระวังเป็นอย่างมาก

2. ครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons : CC) เป็นองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อการขยายขอบเขตการใช้งานสื่อต่างๆบนโลกออนไลน์ ตามข้อตกลงหรือเงื่อนไขต่างๆที่กำหนดไว้ เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ในการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ โดยสามารถนำไปใช้กับสื่อประเภทภาพ เสียง ข้อมูลต่างๆ ภายใต้งานที่ได้อัปโหลดโดยแบ่งแยกสัญญาอนุญาตออกไปในทางลักษณะของการแจกจ่ายและการใช้ข้อมูลโดยต้องอ้างอิงถึงเจ้าของลิขสิทธิ์เดิม ซึ่งนับว่าเป็นสัญญา

อนุญาตแบบเปิดที่ได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบันด้วยการอธิบายถึงขอบข่ายการใช้งานโดยใช้ภาพสัญลักษณ์ของครีเอทีฟคอมมอนส์ ดังนี้

สัญลักษณ์การอนุญาต	ความหมาย
	Attribution (แสดงแหล่งที่มา) อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำ แจกจ่าย ดัดแปลง แสดงหรือนำเสนอ ชิ้นงานดังกล่าว โดยให้แสดงถึงที่มาของงานชิ้นนั้นๆ
	No Derivative works(ไม่ดัดแปลง) อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำ แจกจ่าย แสดงหรือนำเสนอชิ้นงาน ดังกล่าว ในรูปแบบที่ไม่ถูกดัดแปลงเท่านั้น
	Share Alike(อนุญาตแบบเดียวกัน) อนุญาตให้ผู้อื่นแจกจ่ายงานดัดแปลง โดยจะต้องเผยแพร่ ด้วยสัญญาอนุญาตที่เหมือนกันทุกประการกับงานต้นฉบับ
	Non-Commercial(ไม่ใช่เพื่อการค้า) อนุญาตให้ผู้อื่นทำซ้ำ แจกจ่าย ดัดแปลง แสดงหรือนำเสนอ ชิ้นงานดังกล่าว ที่ไม่นำไปใช้ในทางการค้า
	
	

ตารางที่ 1 แสดงภาพสัญลักษณ์สัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์ (Creative Commons, 2012)

เงื่อนไขสัญญาอนุญาตครีเอทีฟคอมมอนส์จะใช้ใน 6 แบบ คือ (CC-BY) แสดงที่มา, (CC-BY-SA) แสดงที่มา-อนุญาตแบบเดียวกัน, (CC-BY-NC) แสดงที่มา-ไม่ใช่เพื่อการค้า, (CC-BY-ND) แสดงที่มา-ไม่ดัดแปลง, (CC-BY-NC-SA) แสดงที่มา-ไม่ใช่เพื่อการค้า-อนุญาตแบบเดียวกัน, (CC-BY-NC-ND) แสดงที่มา-ไม่ใช่เพื่อการค้า-ไม่ดัดแปลง เป็นต้น

เกณฑ์ในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

Organization for Economic Co-Operation and Development ได้นำเสนอกำหนดแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ไว้ใน 5 มิติ ดังนี้ (OECD n.d. อ้างถึงใน Sapire, and Reed, 2011)

1. ขอบเขต (Scope) สาขาที่ครอบคลุม การแบ่งเป็นระดับหน่วย ระดับการศึกษา กลุ่มเป้าหมาย วัสดุที่จัดเตรียม การแบ่งปันวัสดุการเรียนการสอนและเนื้อหาระหว่างผู้สอน และผู้เรียน

2. ความเป็นเจ้าของ ผู้รับผิดชอบ (Authorship) เช่น พัฒนาเองหรืออยู่ในรูปทีมงาน คณะทำงาน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

3. การออกใบอนุญาต (Licensing) สิ่งนี้สำคัญเพราะส่งผลถึงระดับวัสดุการเรียนได้รับการ ผสมหรือบูรณาการเข้ากับ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดอื่นๆ หรือนำกลับมาใช้ในบริบท สภาพแวดล้อมอื่น เช่น การนำไปใช้เป็นแบบฝึกหัด ปัจจุบันที่เป็นที่รู้จัก คือ การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ หรือ งานที่มีลิขสิทธิ์ ในรูปของครีเอทีฟคอมมอนส์

4. ระดับการปิดกั้น (Granularity) จำนวนข้อมูลที่จะทำการปิดกั้นได้ในแต่ละครั้ง ซึ่งระบบ จัดการฐานข้อมูลแต่ละชนิดจะมีการปิดกั้นแตกต่างกันออกไปสิ่งนี้ อ้างอิงไปถึงขนาดของแหล่งด้าน การศึกษาที่ผลิต เช่น อยู่ในรูปแฟ้มข้อมูลประเภทประมวลคำ (Word Processing) แฟ้มข้อมูล เอกสารต้นฉบับในรูปแฟ้มข้อมูลเอกสารต้นฉบับ (Portable Document Format-PDF) เป็นต้น

5. ระยะเวลาการสอน (Teaching duration) การสอนที่จำเป็นต้องใช้วัสดุการเรียนรู้อย่าง แท้จริง เช่น สอนตลอดทั้งภาคการศึกษา

ลักษณะของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

4R's of Open Educational Resources (John Hilton III, 2010)

1. การใช้ซ้ำ (Reuse) ผู้ใช้สามารถเข้าถึงแหล่งทรัพยากรได้ทุกเมื่อ ตลอดเวลา เปิดกว้างให้ ผู้ใช้งานสามารถใช้งานซ้ำๆ ได้ เช่น สามารถเข้าไปดาวน์โหลดเอกสารหรือวิดีโอเพื่อการศึกษาได้ตาม ความต้องการของผู้ใช้งาน

2. การแจกจ่าย (Redistribute) ผู้ใช้งานสามารถที่จะแบ่งปันข้อมูล เนื้อหา เอกสารต่างๆ ฯลฯ เหล่านี้ไปยังบุคคลอื่นๆ ได้ เช่น สามารถส่งต่อข้อมูลผ่านทางอีเมลไปยังผู้ใช้งานอื่นได้

3. การปรับปรุง แก้ไข (Revise) ผู้ใช้งานสามารถที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการ ทำงานให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้งานเอง เช่นการเปลี่ยนหน้าภาษาจากภาษาอังกฤษ เป็น หน้าภาษาไทย เป็นต้น

4. การผสมผสาน (Remix) ผู้ใช้สามารถสร้างทรัพยากรการศึกษาใหม่ขึ้นมาได้โดยการนำทรัพยากรการศึกษาเดิมที่มีอยู่มาผสมผสานกับสื่อใหม่ หรือข้อมูลใหม่ เช่น การนำเสียงบรรยายในห้องเรียนในรายวิชาหนึ่ง มาผสมผสานกับรูปภาพเนื้อหา ข้อความของอาจารย์ผู้สอนนั่นเอง ทำให้มีทั้งภาพและเสียง กลายเป็นทรัพยากรการศึกษาใหม่

ข้อดีของทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

1. สามารถประหยัดค่าเล่าเรียนเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่าย
2. ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (lifelong learner)
3. สามารถเข้าถึงได้ง่าย ใช้งานสะดวก ทุกที่ทุกเวลา
4. เปิดโอกาสให้คนทุกชนชั้นในการเข้าใช้งาน
5. มีรูปแบบของสื่อการสอนที่หลากหลาย

2. การสร้างความรู้

การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) คือ การสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาของตัวผู้เรียนเองและการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความรู้ที่อยู่ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยผ่านกระบวนการดูดซึม (Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) โดยมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเข้าสู่บริบท (Enabling Context) 2) แหล่งการเรียนรู้ (Resource) 3) เครื่องมือในการเรียนรู้ (Tool) และ 4) ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) การสร้างความรู้นอกจากจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบแล้ว ยังมีแนวทางการเรียนรู้ในกระบวนการสร้างความรู้ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการสร้างความรู้ได้ สำหรับแนวทางการเรียนรู้ในกระบวนการสร้างความรู้ ประกอบไปด้วย

1. กิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning Tasks) จะประกอบไปด้วย
  - 1.1 กระบวนการสร้างประสบการณ์ความรู้
  - 1.2 การสร้างประสบการณ์อย่างลึกซึ้งในรูปแบบที่หลากหลาย
  - 1.3 การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในสภาพที่เป็นจริงและบริบทการแก้ปัญหาที่ตรงกับสภาพจริง
2. บริบททางสังคม (Social Context) การฝังการเรียนรู้ลงในประสบการณ์ทางสังคม
3. ความร่วมมือจากภายนอก (Collaborative Configuration) และ ความร่วมมือทางสังคม (Social Collaborative)
  - 3.1 การร่วมมือ (Collaborative) ผู้เรียนจะร่วมมือกันในการเรียนรู้ มีการสร้างชุมชนการสร้างความรู้ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3.2 การสนทนา (Conversation) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มียู่ในกระบวนการการสนทนาแลกเปลี่ยนทางสังคม ซึ่งผู้เรียนจะใช้ประโยชน์มากที่สุดจากการที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการสร้างความรู้ทั้งในและนอกชั้นเรียน

4. ความร่วมมือทางสังคม (Social Collaborative)

5. ส่งเสริมการคิดด้วยตนเองในกระบวนการเรียนรู้ (Encourage Voice and Ownership in the Learning Process)

5.1 การสร้าง (Constructive) ผู้เรียนปรับเปลี่ยนแนวคิดใหม่เข้าไปสู่ความรู้อเดิมหรือการทำให้สมดุล การประนีประนอมทางความคิด (Reconcile)

5.2 การกระทำ (Active) ผู้เรียนจะสนับสนุนกระบวนการในการจัดกระทำข้อมูลอย่างรู้ตัว (Mindful) และมีการรับผิดชอบต่อกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

5.3 ความตั้งใจ (Intention) ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยความตั้งใจและพยายามที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

5.4 การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้รูปแบบที่หลากหลายในการนำเสนอ

6. ประสบการณ์เกี่ยวกับกระบวนการสร้างความรู้ (Experience with the Knowledge Construction Process) บริบท (Context) เป็นการเรียนรู้ผ่านภารกิจการเรียนรู้หรือจำลองผ่านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นกรณีศึกษา (Case Base) หรือการแก้ปัญหา (Problem Base)

7. การสร้างความรู้ (Knowledge Construction)

8. การตระหนักรู้ด้วยตนเองในกระบวนการเรียนรู้ (Self-Awareness of the Knowledge Construction Process)

8.1 การไตร่ตรองหรือใคร่ครวญ ผู้เรียนสามารถอธิบายได้ว่าตนเองได้เรียนรู้และไตร่ตรองเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้เรียน

8.2 การส่งเสริมและสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการรู้คิดของตนเองในกระบวนการสร้างโครงสร้างทางปัญญา

9. การประเมินผล (Evaluation) การออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้ ได้แก่

1. บริบทตามสภาพจริง (Authentic Contexts)

2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Activities)

3. กระบวนการกระทำอย่างผู้เชี่ยวชาญและรูปแบบของกระบวนการ (Access to Expert Performances and the Modeling of Process)

4. บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Roles and Perspectives)

5. การเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้ (Collaborative Construction of Knowledge)

6. การไตร่ตรองเพื่อกระตุ้นการสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรม (Reflection to Enable Abstractions to be formed)

7. การสะท้อนความรู้สึกที่ฝังลึกอยู่ในตนเองออกมา (Articulation to Enable Tacit Knowledge to be Made Explicit)

8. การช่วยเหลือในช่วงเวลาที่วิกฤต (Coaching and Scaffolding by the Teacher at Critical Times)

9. การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงในระหว่างภารกิจ (Authentic Assessment of Learning within the Tasks) (Cunningham and Knuth, 1993; Driver and Bell, 1986; Herrington and Oliver, 2000; Holzl, Jonasassen, Campbell and Davidson, 1994; Jonasassen, Murphy, 1999; ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550; วัฒนาพร รัชชบุทกซ์, 2541 และ สุมาลี ชัยเจริญ, 2551 อ้างถึงใน โอภาส เกาไสยาภรณ์, 2554)

ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปได้ว่า การสร้างความรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองในการวิเคราะห์ความรู้ที่อยู่ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เพื่อสังเคราะห์ให้ออกมาเป็นความรู้ใหม่ๆ ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดค้นขึ้นมาด้วยตนเองโดยผ่านกระบวนการต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และนอกจากนี้จะเป็นการทำให้ผู้สอนผู้สอนและผู้เรียนสามารถวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการสร้างความรู้ได้อีกด้วย

การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้

การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้ ถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการสร้างความรู้บรรลุตามเป้าหมาย Jonassen Campbell & Davidson (1994) ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้

1. การกระทำ (Active) ผู้เรียนสนับสนุนจากกระบวนการเรียนรู้ในกระบวนการจัดกระทำข้อมูลอย่างรู้ตัว (Mindful) ในขณะเดียวกันก็รับผิดชอบต่อกระบวนการการเรียนรู้ของตน

2. การสร้าง (Constructive) ผู้เรียนปรับเปลี่ยนความคิดใหม่เข้าไปสู่ความรู้เดิมหรือการทำให้สมดุลเพื่อที่จะสร้างความหมายหรือประนีประนอมทางความคิด (Reconcile) ความกระตือรือร้นหรือการสร้างความปลอดภัย

3. การร่วมมือ (Collaborative) ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันในการเรียนรู้และชุมชนการสร้างความรู้และแลกเปลี่ยนทักษะแต่ละทักษะ ในขณะที่มีการสนับสนุนทางสังคมและสร้างรูปแบบรวมถึงการสังเกต การช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสมาชิก

4. ความตั้งใจ (Intention) ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือกระทำด้วยความตั้งใจและเต็มใจและพยายามที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางพุทธิปัญญา

5. การสนทนา (Conversation) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่อยู่ในกระบวนการสนทนาแลกเปลี่ยนทางสังคม ซึ่งผู้เรียนจะใช้ประโยชน์มากที่สุดจากการที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การสร้างความรู้ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

6. บริบท (Context) ภารกิจการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่เหมาะสมในบางภารกิจ การเรียนตามสภาพจริงที่มีความหมายหรือจำลองผ่านสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เป็นกรณี (Case Base) หรือการแก้ปัญหา (Problem Base)

7. ไตร่ตรองหรือใคร่ครวญ (Reflective) ผู้เรียนจะได้อธิบายชัดเจนว่าตนเองได้เรียนรู้และไตร่ตรองเกี่ยวกับกระบวนการและการตัดสินใจ อันนำมาซึ่งกระบวนการในการเรียนรู้คุณลักษณะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกัน ปฏิสัมพันธ์อิสระต่อกัน การประสานของผลของคุณภาพในการเรียนรู้มากกว่าการที่คุณลักษณะที่เป็นรายบุคคลที่แยกเดี่ยวๆ

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับการสร้างความรู้

Cunningham (1993) ได้เสนอหลักการสำคัญที่ใช้ในการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นหลักการที่สำคัญตามแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งได้แก่ ภารกิจการเรียนรู้ตามสภาพที่เป็นจริง (Authentic Learning Tasks) แนวคิดนี้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยการให้ประสบการณ์ที่มีความหมายต่อผู้เรียน ซึ่งการเรียนรู้ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาแบบเดิมนั้นการจัดกิจกรรมที่ไม่มีมีความหมายสำหรับเด็ก กิจกรรมการเรียนรู้สมควรฝังอยู่ในบริบทการแก้ปัญหาซึ่งตรงกับสภาพชีวิตจริง ผู้เรียนจะสร้างความรู้ในการแก้ปัญหาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงซึ่งเป็นทักษะในการดำเนินชีวิตของผู้เรียน หลักการในการออกแบบตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมี 7 ประการ ดังนี้

1. กระบวนการสร้างประสบการณ์ความรู้
2. การสร้างประสบการณ์อย่างลึกซึ้งในรูปแบบที่หลากหลาย
3. การเรียนรู้ที่ฝังอยู่ในสภาพที่เป็นจริงและบริบทการแก้ปัญหาที่ตรงกับสภาพจริง
4. การส่งเสริมและสนับสนุนการคิดด้วยตนเองในกระบวนการเรียนรู้
5. การฝังการเรียนรู้ลงในประสบการณ์ทางสังคม
6. การส่งเสริมและสนับสนุนการใช้รูปแบบที่หลากหลายในการนำเสนอ
7. การส่งเสริมและสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับกระบวนการรู้คิดของตนเองในกระบวนการสร้างโครงสร้างทางปัญญา

3. การสื่อสารและภาษาอังกฤษ

มนุษย์มีการสื่อสารกันมาตั้งแต่ยุคอดีต โดยเริ่มจากการคิดค้นภาษามือ ภาษาพูด ตัวอักษร จนทำให้สามารถสร้างวัฒนธรรมที่เจริญขึ้นมาได้ โดย ลลิตา ภูทอง (2556) ได้กล่าวว่า การสื่อสารของมนุษย์ที่พัฒนามาแต่สังคมโบราณโดยมีภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญ และเป็นสิ่งแสดงถึงภูมิปัญญาของแต่ละสังคม เพราะมนุษย์ยอมถ่ายทอดข้อมูลความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของตนในด้านต่างๆ ผ่านทางภาษา โดยการพูด การเขียนบันทึกส่งต่อกันมา ภาษาจึงเป็นสื่อของมนุษยชาติและช่วยให้มนุษย์ในยุคสมัยต่างๆ มีปฏิสัมพันธ์กันและเข้าใจกัน รวมทั้งสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมในสังคมของตนให้สืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

การสื่อสารนั้นจะต้องมีทั้งภาคส่งและภาครับ รวมทั้งมีสื่อที่ใช้ส่ง-รับสารด้วย ภาวะในร่างกายของมนุษย์ที่ใช้สื่อสารประกอบด้วย ตา หู จมูก ลิ้น และกาย ซึ่งจะนำทุกอย่างมาประมวลที่สมองสั่งการ แล้วภาวะเหล่านี้ก็จะสื่อสารออกมาเป็น ภาพ เสียง กลิ่น รส และสัมผัสตามลำดับ นอกจากภาษาพูดแล้ว มนุษย์ยังรู้จักใช้ภาษาเขียนและภาษาสัญลักษณ์ทำให้สามารถสื่อสารได้ไกลกว่าภาษาพูด เช่น เขียนจดหมายถึงกัน การติดป้าย ติดประกาศในชุมชน ทางด้านราชการก็มีห้องตราหนังสือ หมายรับสั่ง เป็นต้น ในการติดต่อสื่อสารกันเพื่อบริหารงานราชการ และเมื่อมีการค้นพบการพิมพ์การสื่อสารได้ขยายกว้างและไกลขึ้นก่อให้เกิดหนังสือพิมพ์และวารสารต่างๆ ที่ช่วยเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และความรู้ให้แก่ผู้คนในสังคมยุคปัจจุบันที่มีการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต ก็จะทำให้การสื่อสารสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

พรพิมล เสนะวงศ์ (2541) ได้กล่าวไว้ว่าการสื่อสารเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ต้องใช้ความพยายามของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนคำพูดหรือการสร้างและรักษาการมีส่วนร่วมในการสื่อสาร ดังนั้นผู้สื่อสารจะต้องมีความรู้และความสามารถนอกเหนือไปจากสมรรถนะภาษาที่จำเป็นต้องใช้ในการถอดรหัสสารสั้น ๆ ที่ปรากฏอยู่ตามลำพัง การสื่อสารจะมีประสิทธิผลหรือเป็นไปตามเป้าหมายขึ้นอยู่กับสมรรถนะในการสื่อสารของผู้สื่อสาร ซึ่งการสื่อสารประกอบด้วย สมรรถนะด้านไวยากรณ์ (Grammatical competence) สมรรถนะด้านปริเฉท (discourse competence) สมรรถนะด้านภาษาศาสตร์ (sociolinguistic competence) และสมรรถนะด้านยุทธวิธี (strategic competence)

กลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

กลวิธีการสื่อสาร (Communication strategies) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาใช้ในการสื่อความหมายที่ต้องการ เมื่อผู้พูดขาดความรู้ทางภาษาศาสตร์และกลวิธีการสื่อสารจะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้พูดได้เรียนรู้ภาษาต่างประเทศและทำให้สามารถสื่อสารได้มากขึ้น (อัญชลี วรรณรักษ์, 2544)

กลวิธีการสื่อสารของผู้พูดที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. กลวิธีในการถอดความหมาย (Strategies of Paraphrasing) คือ การที่ผู้พูดใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียงกันในการสื่อสาร ได้แก่

1.1 การใช้คำใกล้เคียง (Approximation) เป็นการใช้คำหรือโครงสร้างที่มีความหมายใกล้เคียงและตรงตามความต้องการของผู้พูด เช่น ใช้คำว่า “Pipe” แทนคำว่า “water pipe” เป็นต้น

1.2 การสร้างคำใหม่ (Word Coinage) ผู้พูดคิดคำขึ้นมาใหม่เพื่อใช้สื่อความหมายตามที่ต้องการ เช่น ใช้คำว่า “Air ball” แทน “Balloon” เป็นต้น

1.3 การพูดอ้อมค้อม (Circumlocution) หมายถึง การพูดบรรยายถึงลักษณะของสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการกล่าวถึงด้วยการใช้ประโยคง่าย ๆ เพื่อให้การสื่อสารดำเนินต่อไปได้และเข้าใจตรงกันทั้งผู้พูดและผู้ฟัง เช่น “She is uh, smoking something. I don’t know what its name. That’s, uh, Persian, and we use in Turkey, a lot of...”

2. กลวิธีในการขอยืมภาษา (Strategy of Borrowing)

2.1 การเรียงลำดับคำแบบภาษาแม่ (Literal Translation) ผู้พูดใช้วิธีแต่งประโยคโดยเทียบกับภาษาแม่ เช่น “He invited him to drink.” แทน “They toasted one another” เป็นต้น

2.2 การพูดภาษาแม่ปนกับภาษาต่างประเทศหรือภาษาที่สอง(Language Switch)

3. กลวิธีในการขอความช่วยเหลือ (Strategy of Appealing for Assistance) เป็นกลวิธีที่ผู้พูดขอความช่วยเหลือโดยการถามคำศัพท์ที่ตนไม่ทราบจากผู้ฟัง เช่น “What is this?” หรือ “What’s called?” เป็นต้น

4. กลวิธีการสื่อสารโดยไม่ต้องใช้คำพูด (Strategy of Non – verbal Communication) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดสื่อสารโดยการแสดงท่าทางหรือการเคลื่อนไหวแทนคำพูด การแสดงท่าทางต่าง ๆ อาจมีได้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น การแสดงออกทางสีหน้าการสบตา การเคลื่อนไหวศีรษะ มือหรือร่างกาย

5. กลวิธีในการหลีกเลี่ยง (Strategies of Avoidance) หมายถึง กลวิธีที่ผู้พูดนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาในระหว่างการสนทนามีดังนี้

5.1 การหลีกเลี่ยงหัวข้อสนทนา (Topic Avoidance) ผู้พูดพยายามหลีกเลี่ยงที่จะสนทนาในหัวข้อที่ผู้พูดไม่มีความรู้ด้านคำศัพท์หรือโครงสร้างประโยค

5.2 การละทิ้งข้อความ (Message Abandonment) เมื่อผู้พูดไม่สามารถสื่อสารต่อไปได้ก็จะจบการสนทนาลงทันที

ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นสิ่งที่มนุษย์คิดค้นมาตั้งแต่ในยุคสมัยโบราณ จนกระทั่งเรื่อยจนถึงยุคปัจจุบัน โดยมีสิ่งที่เรียกว่าภาษาเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร สามารถทำให้มนุษย์มีการสร้างวัฒนธรรมและถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆให้คนรุ่นต่อไปให้สืบต่อไปได้ ซึ่งการสื่อสารเป็นกิจกรรมทางสังคมที่ต้องใช้ผู้สื่อสารมากกว่า 2 คนขึ้นไปในการทำกิจกรรมการสื่อสาร และภาษาอังกฤษถือว่าเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารมากในยุคปัจจุบัน มนุษย์เราจึงจำเป็นต้องมีการศึกษากลวิธีในการสื่อสารภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ให้มีการสื่อสารที่ราบรื่นและเข้าใจได้ง่ายขึ้น

4. ความรู้ ความสามารถ และการสื่อสาร

ความคิดเห็นในเรื่องความสามารถทางภาษาแบ่งออกเป็นสองอย่างคือ ความสามารถที่เป็นความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติ มีการอภิปรายกันอย่างแพร่หลายถึงบทบาทและระดับของความสามารถทั้งสองอย่างที่เกี่ยวข้องในการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อความหมายเป็นภาษาอังกฤษเป็นคำพูดหรือเป็นลายลักษณ์อักษร

ส่วนประกอบที่สำคัญทางทฤษฎีที่เหมาะสมในการระบุความสามารถในการสื่อสารภาษาที่สองของแต่ละคนดังนี้ คือ

1. ทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นเรื่องของความสามารถที่แตกต่างกันในระดับต่างๆ กันในชุมชนที่หลากหลาย การสอนนั้นต้องสอนทั้งกฎและลักษณะของภาษาที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมที่เกี่ยวข้อง และการระบุเรื่องสิ่งที่จำเป็นหรือต้องการในการสื่อสารต้องทำก่อนการเลือกหน้าที่ทางภาษา และกิจกรรมสื่อสารที่จะสอน

2. ความรู้ทางภาษา เป็นเรื่องของการเลือกภาษาที่เหมาะสมสำหรับโครงสร้างทางสังคม วิธีการสื่อสารทำได้โดยเริ่มที่จุดประสงค์ในการใช้ภาษา ต่อจากนั้นเป็นการเลือกรูปแบบของภาษาที่เหมาะสมกับระดับและความจำเป็นของผู้ใช้ภาษานั้น

3. ระดับของการใช้ภาษาประกอบด้วย ความรู้ในเรื่องต่างๆ ได้แก่ ความรู้เรื่องกฎของการใช้รูปแบบของหน้าที่ภาษา กลยุทธ์ในการตีความหมายของผู้ใช้ภาษา และความหมายในบริบทของการใช้หน้าที่ภาษานั้น

Bachman (1990) กล่าวถึงความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารว่าต้องมีความรู้และความสามารถที่จะนำมาใช้ ซึ่งเรียกความสามารถนี้ว่าความสามารถทางภาษาเพื่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 1) องค์ประกอบความรู้ของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร 2) ความสามารถทางพุทธิพิสัยในการนำองค์ประกอบ ความรู้ของภาษาในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในบริบทเฉพาะ เป็นวิธีการเชื่อมความสัมพันธ์องค์ประกอบความรู้ของภาษาให้เกี่ยวข้องกับบริบทของเหตุการณ์ที่มีการใช้ภาษา และโครงสร้างความรู้ของผู้ใช้ภาษา 3) กระบวนการสถานภาพทางจิตใจ และประสาทที่เกี่ยวข้องในการใช้ภาษา

องค์ประกอบความรู้ของภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ประกอบด้วยความสามารถ 2 อย่าง ประเภทแรกคือความสามารถในการจัดการ ประกอบด้วยความสามารถสองอย่างที่ใช้ในโครงสร้างภาษาเพื่อแสดงออกหรือรับรู้ประโยคที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เข้าใจเนื้อหาที่เสนอ และเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราว คือความสามารถอิสระหลายอย่างรวมกันอยู่ เช่น ความรู้เรื่องศัพท์ ลักษณะของคำ โครงสร้าง การอ่านออกเสียง และตัวเขียน สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดการเลือกใช้คำเพื่อแสดงออกเป็นเสียงหรือตัวเขียน ส่วนความสามารถในการรู้กฎต่างๆ ในการเชื่อมความเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นข้อความต่อเนื่องกัน เป็นการพูดหรือการเขียนประกอบด้วยความสัมพันธ์ของความหมาย เช่น การอ้างถึง หรือการเชื่อมด้วยคำเฉพาะ เป็นต้น และวิธีการจัดเรียงภาษา เช่น การเล่าเรื่อง การบรรยาย การเปรียบเทียบ การแบ่งแยกประเภท และการวิเคราะห์กระบวนการ เป็นต้น สรุปได้ว่าความสามารถเหล่านี้เป็นการจัดการเรื่องตัวบ่งทางภาษาศาสตร์ที่ใช้ในการสื่อสาร และวิธีการต่างๆ ที่ตัวบ่งเหล่านี้ใช้ อ้างถึง คน สิ่งของ ความคิด และความรู้สึกต่างๆ

ความสามารถประเภทที่สองคือ ความสามารถในทางปฏิบัติ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้ภาษาและบริบทของการสื่อสารว่าภาษาและหน้าที่ภาษาที่ผู้พูดหรือผู้เขียนตั้งใจจะใช้ มีความเหมาะสมกันหรือเปล่า แบ่งออกเป็นสองชนิดคือ ความสามารถตีความหมายจุดประสงค์ของผู้พูดหรือผู้เขียนได้ ไม่ว่าจะภาษาที่จะใช้เป็นภาษาที่มีความหมายตรง หรือภาษาที่มีความหมายโดยอ้อมในบริบทเฉพาะ ณ ที่นั้น เช่น It's cold in here. ความหมายตรง คือ ห้องนี้หนาว แต่ความหมายอ้อม อาจเป็นคำขอร้องให้เปิดเครื่องทำความร้อนก็ได้ หน้าที่ภาษาจึงมีหลายรูปแบบต่างๆ ดังนี้ คือ

1. การใช้ภาษาเพื่อเสนอหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับความรู้หรือความรู้สึก
2. การใช้ภาษาเพื่อให้สิ่งต่างๆ เกิดขึ้นสำเร็จลุล่วงได้ ควบคุมความประพฤติปฏิบัติของผู้อื่น และสร้าง คงไว้ และแลกเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างกัน
3. การใช้ภาษาเพื่อเรียนรู้เพิ่มขึ้น มักเกิดขึ้นในการสอน การเรียน การแก้ปัญหาและการท่องจำอย่างตั้งใจ
4. การใช้ภาษาด้วยอารมณ์ขัน หรือเพื่อความสวยงาม

ความสามารถอีกประเภทหนึ่งคือความไว หรือความสามารถในการใช้กฎต่างๆ ในการใช้ภาษาให้เหมาะกับบริบท ความหลากหลายของภาษาท้องถิ่น ความหลากหลายของ register ซึ่งอาจหมายถึงเนื้อเรื่องทั้งเรื่อง หรือศัพท์เฉพาะในบางกลุ่ม ความแตกต่างของทักษะว่าเป็นทักษะพูด หรือเขียน และสไตร์ของภาษา ความเป็นธรรมชาติของภาษา ความสามารถในการตีความ สำนวน หรือวัฒนธรรม

ดังนั้น เราจะสามารถสรุปได้ว่า ความสามารถทางภาษาของมนุษย์สามารถแบ่งออกได้ออกเป็นสองชนิด คือ ความสามารถที่เป็นความรู้ และความสามารถในการปฏิบัติ ซึ่งมนุษย์เราจำเป็นต้องมีความรู้ทางภาษาทั้งสองด้าน และจำเป็นต้องใช้ควบคู่กันไป โดยในลำดับแรกเรา

จำเป็นต้องมีความรู้ทางด้านภาษาก่อน เช่น ความรู้เรื่องศัพท์ ลักษณะของคำ โครงสร้าง การอ่านออกเสียง ตัวเขียนการเล่าเรื่อง การบรรยาย การเปรียบเทียบ การแบ่งแยกประเภท และการวิเคราะห์กระบวนการ เป็นต้น หลังจากนั้นจะเป็นการใช้ความรู้ทางด้านปฏิบัติ คือ ความสามารถในการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ หรือการสื่อสารข้อความไปสู่ผู้อื่น

5. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจของโลกได้มีการเติบโตขึ้นเรื่อยๆ มีการติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศโดยใช้ภาษาอังกฤษของโลกเป็นตัวกลางสื่อสาร ดังนั้นนักภาษาศาสตร์ทั้งหลายและเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนทางด้านภาษาต่างประเทศจึงได้พยายามค้นหาวิธีที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการใช้ภาษามากขึ้น

ในช่วงระยะก่อนปี ค.ศ. 1970 ได้เกิดวิธีสอนภาษาต่างประเทศขึ้นมากมายโดยระยะต้นๆจะมีการเสนอวิธีสอนเป็นรูปแบบการเน้นไวยากรณ์ ซึ่งการคำนึงถึงความถูกต้องในทางไวยากรณ์มากๆ ทำให้ผู้ใช้ภาษาไม่คล่องแคล่วและไม่เป็นธรรมชาติ ต่อมาจึงได้มีการเสนอวิธีสอนอีกลักษณะหนึ่งซึ่งเน้นหนักไปทางการพูด โดยคิดว่าการให้ผู้เรียนฝึกพูดตามรูปแบบของภาษาบ่อยๆจะทำให้เกิดความเคยชินทางภาษาและผู้เรียนจะสามารถใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ซึ่งจริงๆแล้วผู้เรียนก็ยังไม่สามารถนำประสบการณ์นี้ไปใช้จริงในชีวิตประจำวันเพราะสิ่งที่ฝึกนั้นผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารตามความต้องการของตนในสถานการณ์ต่างๆได้ สิ่งที่ฝึกไม่มีความหมายต่อผู้เรียนละเป็นการฝึกที่ยังคงเน้นรูปแบบและไวยากรณ์ทางภาษานั้นเอง

ช่วงระยะเวลาต่อมาจึงได้มีนักภาษาศาสตร์หลายท่านเสนอแนวการสอนใหม่ขึ้นมาคือวิธีสอนภาษาตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสาร (Communicative approach) โดยมีความเชื่อว่าการเรียนการสอนควรเน้นความสำคัญในการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าที่จะให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเพียงโครงสร้างทางภาษาอย่างเดียว รวมทั้งยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านที่พยายามคิดค้นหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำ มาใช้ในการพัฒนาภาษาเพื่อการสื่อสารซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้สูงขึ้น (สุมิตรา อังวัฒนกุล, 2535)

แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

การสอนภาษาตามแนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เป็นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีการเรียนรู้ ซึ่งมุ่งเน้นความสำคัญของตัวผู้เรียนมีการจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอนตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียน โดยเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญทำความเข้าใจจดจำแล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ แนวการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารมีนักศึกษหลายท่าน ได้กล่าวถึงคือ Douglas Brown (อ้างถึงในกรม วิชาการ, 2545: 109) เสนอว่าแนวการเรียนการสอนทักษะภาษาเพื่อการสื่อสารมีลักษณะ 4 ประการที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันดังนี้

1. เป้าหมายการสอนเน้นไปที่องค์ประกอบทั้งหมดของทักษะการสื่อสารและไม่จำกัดอยู่ภายในกรอบของเนื้อหาภาษาหรือไวยากรณ์

2. เทคนิคทางภาษาได้รับการออกแบบมา เพื่อให้ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างแท้จริงตามหน้าที่ภาษาและสามารถปฏิบัติจริงได้โดยมีจุดมุ่งหมายในการพูด รูปแบบโครงสร้างภาษามีใช้เป้าหมายหลัก แต่จะเป็นที่รูปแบบเฉพาะของภาษาที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารจนสำเร็จตามเป้าหมาย

3. ความคล่องแคล่วและความถูกต้อง เป็นหลักการเสริมที่อยู่ภายใต้เทคนิคการสื่อสารมีหลายครั้งที่ความคล่องแคล่วอาจจะมีค่ามากกว่าความถูกต้อง เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ได้อย่างมีความหมาย

4. ในการเรียนการสอนภาษาตามแนวทางการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในตอนท้ายสุดผู้เรียนต้องใช้ภาษาอย่างเข้าใจและสร้างสรรค์ ภายในบริบทที่ไม่เคยฝึกมาก่อนจากข้อเท็จจริงพบว่าการถึงแม้ผู้เรียนจะเรียนรู้โครงสร้างของภาษาต่างประเทศมาแล้วเป็นอย่างดีก็ยังไม่สามารถพูดคุยหรือสื่อสารได้เป็นอย่างดีจึงมีการเสนอแนวการสอนแบบใหม่ คือ การสอนเพื่อการสื่อสารโดยมีความเชื่อว่า ภาษามีได้เป็นเพียงระบบไวยากรณ์ที่ประกอบด้วยเสียง ศัพท์โครงสร้างเท่านั้น แต่ภาษา คือ ระบบที่ใช้ในการสื่อสาร ดังนั้นการสอนจึงควรให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อสารได้ไม่ใช่เรียนรู้เพียงวิธีการเท่านั้น (สมิตรา อังวฒนกุล, 2535 อ้างถึงใน กิรินทร์ สหเสียนต์, 2540) การสอนจะยึดนักเรียนเป็นสำคัญ นักเรียนเรียนรู้ด้วยการฝึกฝน การใช้ภาษาเป็นส่วนใหญ่เน้นการสอนภาษาอังกฤษให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ ได้มุ่งเน้นเนื้อหาวิชาจุดย่อยๆ เพราะ

ในสภาพชีวิตจริงการกระทำใดๆ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถหลายๆอย่างเข้าด้วยกัน (พิตรวัลย์ โกวิทวี, 2537 อ้างถึงใน กิรินทร์ สหเสียนต์, 2540) วิธีการแก้ข้อผิดพลาดควรกระทำโดยไม่ทำให้ผู้เรียน รู้สึกเกรงกลัวการกระทำผิด หรือทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษา ผู้สอนควรพิจารณาแก้สิ่งที่ผิดเฉพาะที่สำคัญๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดความผิดพลาดหรือสับสนในการสื่อสารเท่านั้น ข้อผิดพลาดใดๆ ที่ไม่ก่อให้เกิดการสับสนโดยการสื่อสารก็ปล่อยให้ผ่านไปก่อนเพื่อช่วยให้การสื่อสารของผู้เรียนไม่หยุดชะงักและไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดการท้อถอยที่จะสื่อสาร (อรุณี วิริยะจิตรา, 2532 อ้างถึงใน กิรินทร์ สหเสียนต์, 2540)

Littlewood (1990) กล่าวว่า แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ไม่จำกัดความสามารถของผู้เรียนไว้เพียงแต่ความรู้ด้านโครงสร้างไวยากรณ์เท่านั้นแต่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาทุกทักษะ โดยสัมพันธ์ความสามารถทางไวยากรณ์เข้ากับยุทธศาสตร์การสื่อสารด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับกาลเทศะ ในชีวิตจริงผู้เรียนต้องสัมผัสกับการสื่อสารซึ่งเป็นการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ มากมาย

ดังนั้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารในปัจจุบันจึงเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยครูผู้สอนต้องจัดลำดับการเรียนรู้เป็นขั้นตอน ตามกระบวนการใช้ความคิดของผู้เรียนเริ่มจากการฟังไปสู่การพูด การอ่าน การจับใจความสำคัญ ทำความเข้าใจจดจำ แล้วนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ ในสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันได้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์จริงสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อความอย่างถูกต้องตามหลักภาษาและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ใช้ โดย Morrow (1981) ได้ให้ความเห็นว่าในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้สอนต้องคำนึงถึงหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน ผู้สอนต้องรู้ว่าในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีจุดมุ่งหมายอะไร ต้องวางแผนและกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ครั้งการเลือกเนื้อหาในการสอนย่อมขึ้นอยู่กับวัยและความสามารถของผู้เรียน ผู้สอนต้องมีเป้าหมายอย่างชัดเจนในการสอนแต่ละบทเรียน ต้องคำนึงว่าเมื่อการเรียนการสอนแต่ละบทเรียนจบลงผู้เรียนต้องเห็นได้ชัดเจนว่าตนเองสามารถทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนเองทำไม่ได้และสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อการสื่อสาร

2. ให้ความสำคัญกับความสามารถโดยรวมมากกว่ารายละเอียดปลีกย่อย ผู้สอนควรตระหนักว่าการสื่อสารเป็นกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งและมีพัฒนาการไปเรื่อยๆ จึงไม่สามารถแยกสอนเป็นส่วนๆ ได้ เนื่องจากไม่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้การใช้ภาษาเพื่อการสื่อความหมายได้เท่ากับการสอนภาพรวมของภาษาทั้งหมด

3. กระบวนการสำคัญกว่าเนื้อหาต้องให้ผู้เรียนได้ฝึกกิจกรรมที่จำลองกระบวนการสื่อสาร ซึ่ง Morrow (1981: 59-66) ได้แนะนำกระบวนการที่สามารถนำมาใช้ในการฝึกภาษา ได้แก่

3.1 การหาข้อมูลที่ขาดหายไป การสื่อสารจะเกิดขึ้นเมื่อมีสองคนหรือมากกว่ารู้ข้อมูลบางอย่างในขณะที่คนอื่นไม่รู้แล้วมีการเปลี่ยนข้อมูลกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หายไปจนครบ

3.2 ทางเลือก ผู้ที่เข้าร่วมในการสนทนาหรือการสื่อสารมีโอกาสเลือกเรื่องและวิธีการที่จะพูดอย่างไรก็ได้ ขึ้นอยู่กับความคิดที่เขาต้องการแสดงและสามารถเลือกรูปแบบไวยากรณ์ที่เหมาะสม

3.3 ข้อมูลย้อนกลับ การที่มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างคนสองคนนั้น เขาจะต้องมีจุดประสงค์ในใจแล้วว่าจะสื่อสารกันเรื่องใด การสื่อสารจึงไม่ได้เกิดเฉพาะการพูดด้วยกันเท่านั้นแต่ต้องมีเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วย

4. เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกกิจกรรมสื่อสารในสถานการณ์จริงด้วย หลังจากนักเรียนได้เรียนการใช้ภาษาแล้ว การที่นักเรียนอยู่ภายใต้การควบคุมของครูตลอดเวลา ไม่ได้ก่อให้เกิดบรรยากาศการสื่อสารได้ แต่ครูไม่ควรปล่อยให้เด็กฝึกเองต้องมีการเตรียมและจัดระเบียบกิจกรรมต่างๆให้เหมาะสม

5. ไม่เคร่งครัดกับข้อผิดพลาด ครูไม่ควรเคร่งครัดกับข้อผิดพลาดเล็กๆน้อยๆที่เกิดขึ้นกับนักเรียน トラバトที่สามารถสื่อสารได้เข้าใจ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและเป็นการสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Smith (2013) ได้กล่าวว่า ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (OER) คือ "ทรัพยากรการเรียนการสอนและการวิจัยที่อยู่ในโดเมนสาธารณะหรือได้รับการปลดปล่อยภายใต้ใบอนุญาตทรัพย์สินทางปัญญาที่อนุญาตให้ใช้ฟรีและกำหนดวัตถุประสงค์ของ OER มีคุณสมบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่มีค่าใช้จ่ายและขึ้นอยู่กับใบอนุญาตที่เลือกโดยผู้สร้างอาจจะคัดลอกมาใช้ซ้ำแก้ไขเรียบเรียง

Ackovska & Ristov (2014) ได้ศึกษาผลการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเกี่ยวกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรการศึกษาวิทยาการจัดการคอมพิวเตอร์วิชาเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ของคณะ วิทยาการจัดการ University Ss. Cyril and Methodius พบว่าสามารถช่วยให้กลุ่มนักศึกษาที่ไม่สามารถมาเข้าร่วมชั้นเรียนได้ตามปกติจากภาระการทำงาน การเดินทาง หรือที่มีภาระครอบครัว สามารถจัดสรรเวลาในการเรียนได้มากยิ่งขึ้นผ่านทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจากที่บ้านของตนเอง ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

ลลิตา ภูทอง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้นำและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายและ 2) ศึกษาโอกาสและสภาพปัญหาการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนจำนวน 128 คนจากแหล่งท่องเที่ยวชุมชน 10 ชุมชน ซึ่งอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่มีจำนวน 7 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนแม่กำปอง ชุมชนปกากะญอแม่กลางหลวง ชุมชนบ้านถ้ำ ตำบลเตา-หนองเป็ย ชุมชนบ้านม้งดอยปุย (สุเทพ) ชุมชนดอยหลวงเชียงดาว ชุมชนบ้านห้วยน้ำริน และชุมชนบ้านโป่ง และในจังหวัดเชียงรามีจำนวน 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านห้วยชี้เหล็ก (ดอยยาว) ชุมชนหมูเซอแดงบ้านจะคือ และชุมชนบ้านโป่งงาม (ถ้ำปลา) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามด้วยวิธีทางสถิติเพื่อหาร้อยละคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำชุมชนและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษไม่ได้ ร้อยละ 68 ส่วนกลุ่มที่สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้มีความสามารถในการสื่อสารด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสามารถในทักษะการอ่านและการเขียนอยู่ในระดับน้อยด้านโอกาสในการ

สื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน พบว่า ผู้นำและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนมีโอกาสในการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน โดยภาพรวมชุมชนทั้ง 10ชุมชนมีปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผู้นำและสมาชิกชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับความสามารถและโอกาสในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัย ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ระยะที่ 2 พัฒนาต้นแบบและทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ประชากรที่ศึกษา

เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์การศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

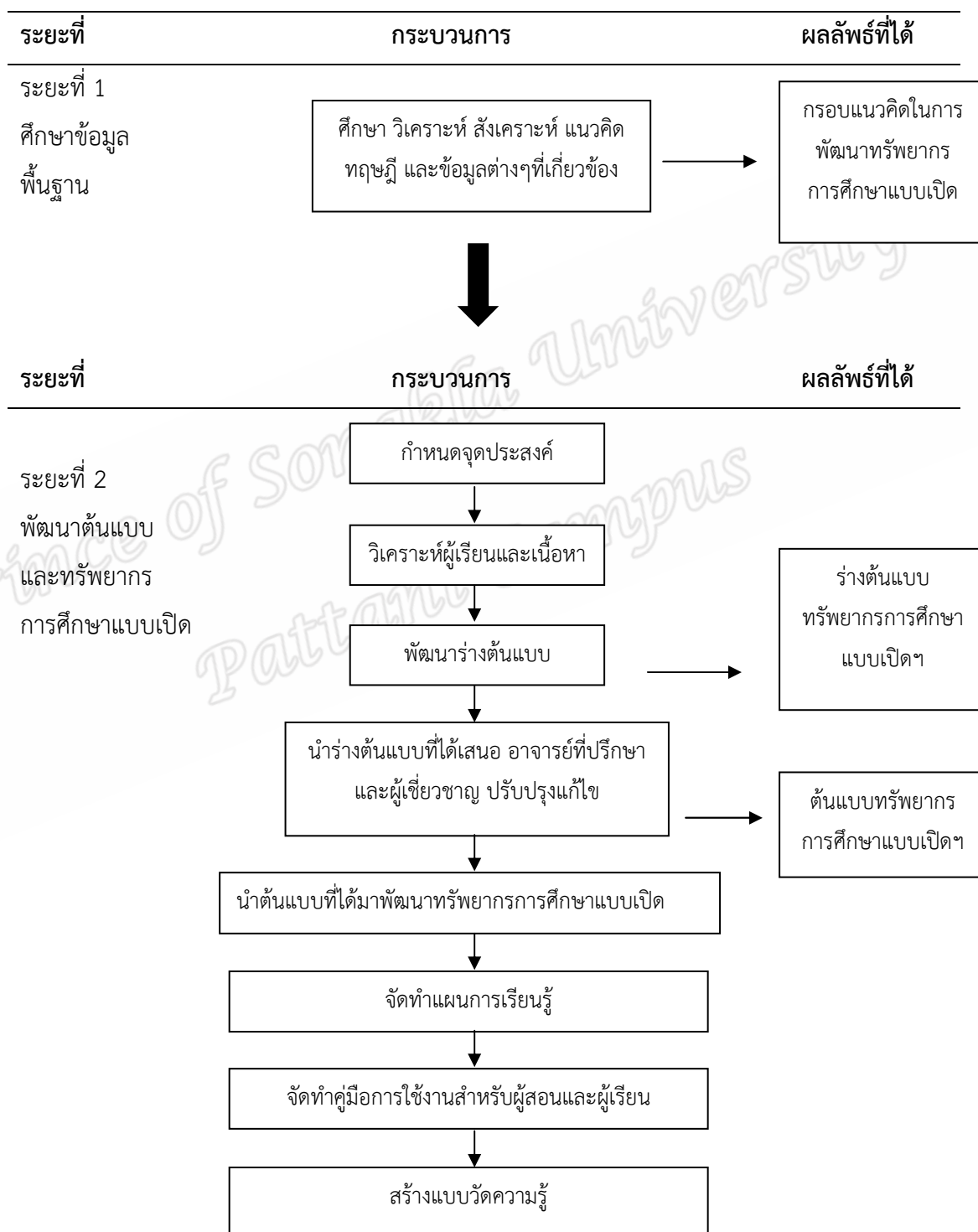
ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) (ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกุล และ สุภาพ ฉัตรภรณ์, 2549) ดังนี้

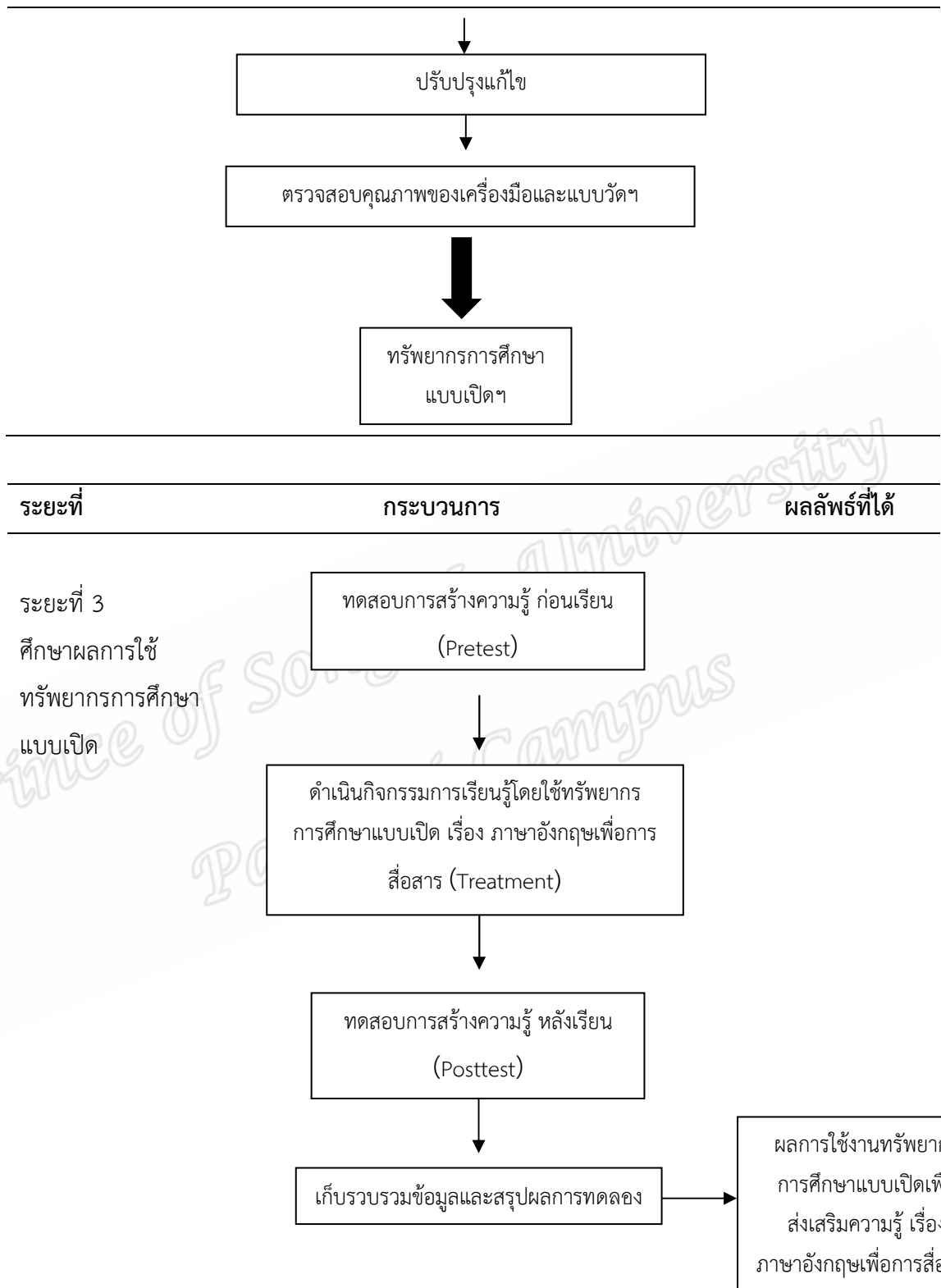
ตารางที่ 2 วิธีวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design)

	T ₁		X		T ₂
เมื่อ	T ₁	แทน	การวัดความรู้ (Pretest)		
	X	แทน	การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Treatment)		
	T ₂	แทน	การวัดความรู้ หลังทำการทดลอง (Posttest)		

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงขั้นตอนในการดำเนินการพัฒนารัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ด้านบุคลากร ด้านบุคลากรกรมแดนในจังหวัดสงขลา

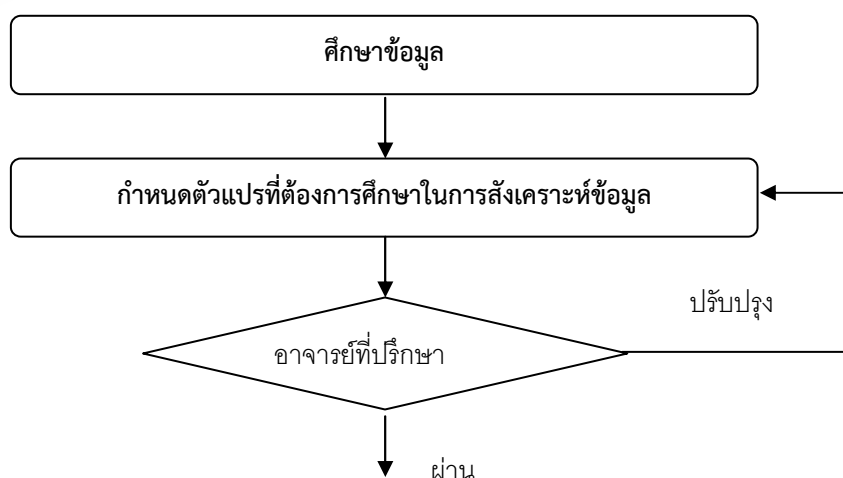
ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากร การศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ด้าน ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

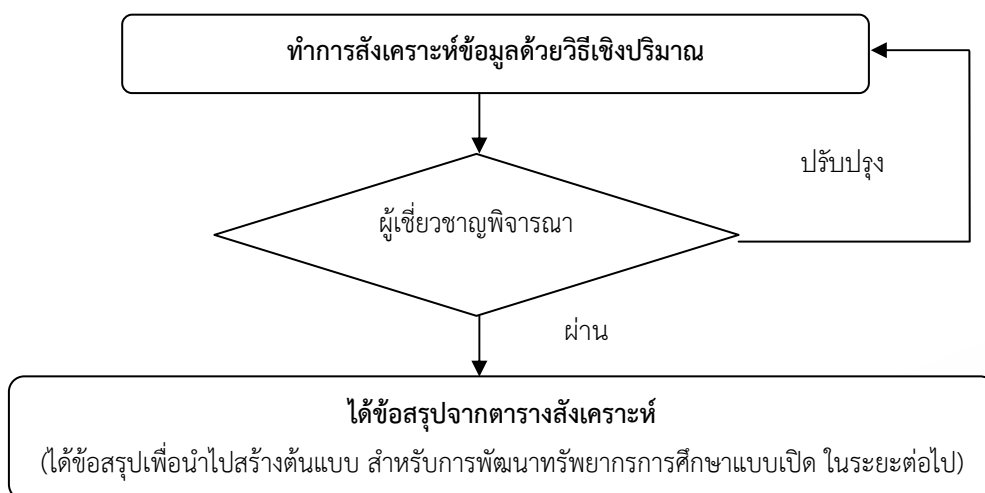
การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มีเป้าหมายเพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ รวมไปถึงการศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมี รายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยในระยะที่ 1

- 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด
- 1.2 กำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษาในการสังเคราะห์ข้อมูล
- 1.3 นำข้อมูลและตัวแปรที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.4 ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดด้วยวิธีเชิงปริมาณ
- 1.5 นำข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์ด้วยวิธีเชิงปริมาณได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์ ให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน เพื่อนำไป สร้างต้นแบบ สำหรับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ในระยะต่อไป

สรุปกระบวนการการวิจัยในระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการ เกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาได้ดังนี้

แผนภาพที่ 2 สรุปกระบวนการการวิจัยในระยะที่ 1

ระยะที่ 2 พัฒนาด้านแบบและทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะที่ 1 ซึ่งได้แก่ กรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบกระบวนการต่างๆ นำมาสร้างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2. ขั้นตอนการวิจัยในระยะที่ 2

1.1 พัฒนาร่างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1.2 นำร่างต้นแบบที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3 นำร่างต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับร่างต้นแบบดังกล่าว

1.4 ปรับปรุงแก้ไข ร่างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จนได้ต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่มีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปพัฒนาต่อ

1.5 พัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ตามต้นแบบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

1.6 จัดทำแผนการเรียนรู้ คู่มือการใช้งาน แบบประเมินสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

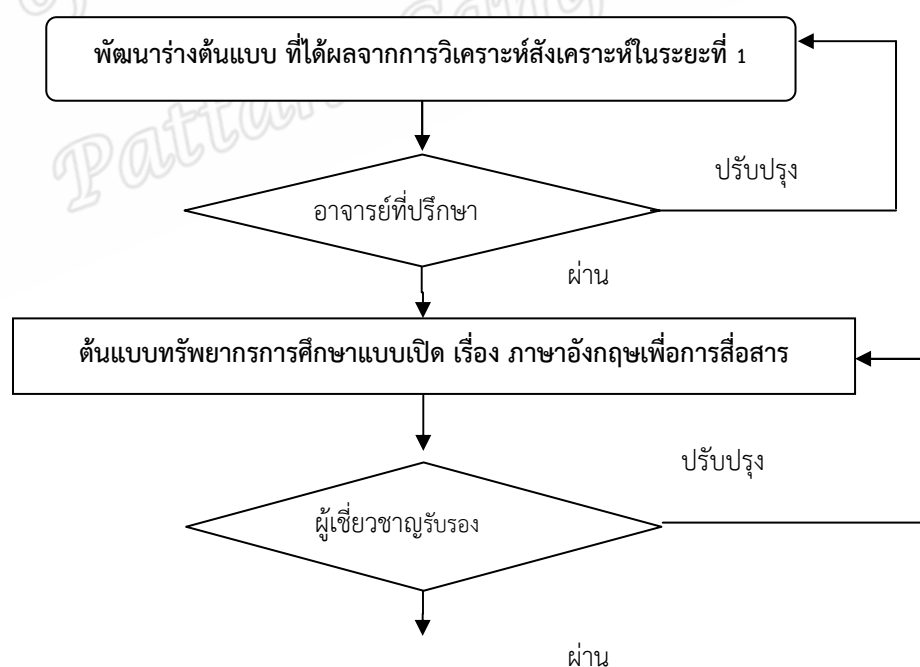
1.7 พัฒนาแบบวัดความรู้

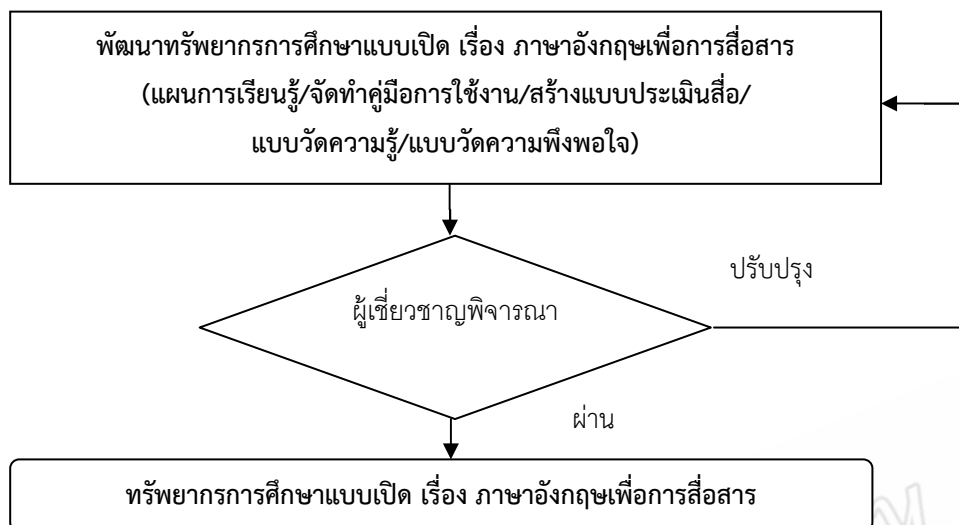
1.8 พัฒนาแบบวัดความพึงพอใจ

1.9 นำทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการประเมิน

1.10 ปรับปรุงแก้ไขทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน พร้อมทั้งจะนำไปทำการศึกษาผลการใช้ในระยะต่อไป

สรุปกระบวนการวิจัยในระยะที่ 2 พัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ดังนี้

แผนภาพที่ 3 สรุประบวนการการวิจัยในระยาะที่ 2

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ทำการศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด่านศุลกากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน ที่ไม่ได้มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการปฐมนิเทศ ชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง ให้เข้าใจถึงขั้นตอนต่างๆ ของการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.2 ผู้วิจัยทำการวัดผลการสร้างความรู้ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

2.3 ในระหว่างที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายจากการเข้าใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดผลการสร้างความรู้หลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 ผู้วิจัยทำการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.6 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของสังเกตและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างทำการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการสร้างความรู้ของผู้เรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t ใช้สถิติ t -test Dependent

3. สรุปผลการทดลองใช้ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้เก็บรวบรวมมา รวมไปถึงสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

สรุปกระบวนการการวิจัยในระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

แผนภาพที่ 4 สรุปกระบวนการการวิจัยในระยะที่ 3

เครื่องมือในการวิจัย

1. ตารางสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปด้วยวิธีเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ

1.2 กำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษา เช่น องค์ประกอบ กระบวนการ เป็นต้น
 ทำการจัดหมวดหมู่ และทำการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงนับตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2. การพัฒนาแบบวัดความรู้

2.1 แบบวัดความรู้มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดความรู้
- 2) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของความรู้เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างข้อคำถาม
- 3) พัฒนาแบบวัดความรู้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4) ปรับแก้ข้อคำถามเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงและครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการและทำการคัดเลือกข้อคำถาม
- 5) นำแบบวัดการสร้างความรู้ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัดความรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาและให้คะแนนดังนี้
  - +1 หมายถึง สอดคล้องตามประเด็นกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน
  - 0 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน
  - 1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน
- 6) ได้แบบวัดความรู้

3. การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.1 แบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

- 1) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้
  1. ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
  2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
  3. ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ จำนวน 10 ข้อ
  4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

2) นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบเที่ยงตรง (Face Validity) ของแบบวัดโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมตามโครงสร้างและเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำไปวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3) ได้แบบวัดความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อใช้ในการอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตรดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541)

$$p = \frac{f(x) \times 100}{n}$$

เมื่อ p แทน ค่าร้อยละ หรือ เปอร์เซนต์
 $f(x)$ แทน ความถี่ที่สำรวจได้
 n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมดหรือจำนวนประชากร

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550)

$$\bar{x} = \frac{\sum x_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
 $\sum x_i$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2545)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum (x_i - \bar{x})^2}}{n - 1}$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มตัวอย่าง
 x_i แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
 $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 n แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ก่อนและหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

และผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัย 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ระยะที่ 2 พัฒนาด้านแบบและทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มีเป้าหมายเพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ รวมไปถึงการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เพื่อนำมาสร้างรูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมีรายละเอียดดังนี้

จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้การศึกษาในเรื่องของความหมาย องค์ประกอบ ขอบข่าย การพัฒนากระบวนการขั้นตอนต่างๆ และปัจจัยที่ส่งเสริมเพื่อนำมาสร้างรูปแบบ ในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา เป็นข้อมูลที่นำมาทำเป็นตารางสังเคราะห์ ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงผลจากการการศึกษาวិเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้การศึกษาในเรื่องของความหมาย องค์ประกอบ ขอบข่าย การพัฒนา กระบวนการขั้นตอนต่างๆการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
<p>ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources)</p>	<p>OER เป็นแหล่งทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดซึ่งครอบคลุมสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ใช้ประโยชน์เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นเพียงในห้องเรียนเท่านั้น</p> <p>แหล่งทรัพยากรด้านการศึกษาแบบเปิดประกอบด้วย(The William and Flora Hewlett Foundation, 2013)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบด้านเนื้อหาในการเรียนรู้ ได้แก่ หลักสูตรเต็มรูปแบบ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เนื้อหาตามหน่วยการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ ชุดสื่อประสม และบทความ 2. องค์ประกอบด้านเครื่องมือ ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - ชุดโปรแกรมที่ใช้เพื่อการพัฒนาใช้งานปรับปรุง และเผยแพร่เนื้อหาในการเรียนรู้ - ระบบจัดการเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอน - เครื่องมือพัฒนาเนื้อหา - สังคมการเรียนรู้ออนไลน์ 3. องค์ประกอบด้านการนำไปใช้ ได้แก่ ลิขสิทธิ์ของทรัพย์สินทางปัญญาในการเผยแพร่เครื่องมือหรือข้อมูล <p>ในการพัฒนา OER ประกอบด้วย 5 มิติ คือ พัฒนา OER ประกอบด้วย 5 มิติ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขอบเขต (Scope) สาขาที่ครอบคลุม การแบ่งเป็นระดับหน่วยระดับการศึกษา กลุ่มเป้าหมาย วัสดุที่จัดเตรียม การแบ่งปันวัสดุ การเรียนการสอนและเนื้อหาระหว่างผู้สอน และผู้เรียน 2. ความเป็นเจ้าของ ผู้รับผิดชอบ (Authorship) เช่นพัฒนาเอง หรือ อยู่ในรูปทีมงาน คณะทำงาน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน 3. การออกใบอนุญาต (Licensing) สิ่งนี้สำคัญเพราะส่งผลถึงระดับวัสดุการเรียนได้รับการผสมหรือบูรณาการเข้ากับ OER อื่นๆ หรือนำกลับมาใช้ในบริบท สภาพแวดล้อมอื่น เช่น การนำไปใช้เป็นแบบฝึกหัด ปัจจุบันที่เป็นที่รู้จัก คือ การอนุญาตให้ใช้สิทธิ์ หรืองานที่มีลิขสิทธิ์

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
	<p>4. ระดับการปิดกั้น (Granularity) จำนวนข้อมูลที่จะทำการปิดกั้นได้ในแต่ละครั้ง ซึ่งระบบจัดการฐานข้อมูลแต่ละชนิดจะมีการปิดกั้นแตกต่างกันออกไป สิ่งนี้ อ้างอิงไปถึงขนาดของแหล่งด้านการศึกษาที่ผลิต เช่น อยู่ในรูปแฟ้มข้อมูลประเภทประมวลคำ แฟ้มข้อมูลเอกสารต้นฉบับในรูปแฟ้ม ข้อมูลเอกสารต้นฉบับ (Portable Document Format-PDF) เป็นต้น</p> <p>5. ระยะเวลาการสอน (Teaching Duration) การสอนที่จำเป็นต้องใช้วัสดุการเรียนรู้อย่างแท้จริง เช่น สอนตลอดทั้งภาคการศึกษา</p>
<p>การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning)</p>	<p>จากการรวบรวมจากประสบการณ์การสอนและฝึกอบรมผู้ใหญ่มาสอนเป็นรูปแบบการวางแผนกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ (learning design models) เพื่อเป็นการจุดประกายความคิดแก่นักศึกษานอกกระบวนที่เกี่ยวเนื่องกับการเรียนการสอนผู้ใหญ่ให้ออกแบบหรือวางแผนกิจกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ได้หลากหลายไปตามสถานการณ์ บริบทสิ่งแวดล้อม นโยบายและความเชื่อและกลุ่มผู้เรียนต่อไป Knowles เสนอตัวอย่างโมเดลไว้ 5 รูปแบบ คือ 1) organic model 2) operational model 3) role model 4) functional model 5) the thematic model</p> <p>เนื่องจากงานวิจัยนี้พัฒนาขึ้นเพื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร จังหวัดสงขลา ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการเรียนรู้ผู้ใหญ่แบบ รูปแบบตามหน้าที่ (Functional Model) รูปแบบนี้ยึดภารกิจและหน้าที่ของหน่วยงานในองค์กร (functions of an organizational units) เช่น คณะกรรมการ การอำนวยการ (board) คณะกรรมการ (committee) เจ้าหน้าที่ (staffs) เป็นต้น เป็นกรอบความคิดในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหน่วยงานนั้นขององค์กรอย่างครบถ้วน</p> <p>การเรียนรู้ของผู้ใหญ่แตกต่างจากการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ใหญ่มีประสบการณ์ มากกว่า ดังนั้นการเรียนการสอนต้องยึดหลักให้ตอบสนองต่อธรรมชาติของผู้ใหญ่ นั่นคือต้องรู้ หลักการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งโนลส์ (Knowles, 1980) เรียกว่าวิชาการศึกษาผู้ใหญ่นี้ว่า แอนดราโกยี (Andragogy) และ อาซัญญา รัตนอุบล (2542) ได้ให้คำนิยามไว้ว่าเป็น “ ศิลป์และศาสตร์ในการช่วยให้ผู้ใหญ่เกิด</p>

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
	<p>การเรียนรู้” ซึ่งประกอบด้วย1) มโนทัศน์ของผู้เรียน(Self – concept) ผู้ใหญ่จะมีลักษณะที่เติบโต ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีวุฒิภาวะสูง มโนทัศน์ต่อตนเอง จะพัฒนาจากการพึ่งพาผู้อื่นไป เป็นการนำตนเอง เป็นตัวของตัวเอง 2) ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ผู้ใหญ่มีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางที่จะเป็นแหล่งทรัพยากรอันมีค่าของการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็จะมีพื้นฐานเปิดกว้างที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ</p> <p>3) ความพร้อมที่จะเรียน(Readiness) ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียน เมื่อรู้สึกว่สิ่งนั้น “จำเป็น” ตอบทบาทและสถานภาพทางสังคมของตน</p> <p>4) แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) ผู้ใหญ่จะยึดปัญหาเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ มุ่งนำความรู้ไปใช้ทันที</p> <p>มัลคอล์ม โนลส์ ได้กำหนดขั้นตอนวิธีการสอนผู้ใหญ่ ดังนี้ (Malcolm S. Knowles, 1980) มโนทัศน์ของผู้เรียน (Self – concept) ประกอบด้วย1.การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 2.การวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ 3.การวางแผนร่วมกัน 4. การนำประสบการณ์การเรียนรู้มาใช้ในการเรียนการสอน 5.การประเมินผลการเรียนรู้</p> <p>ประสบการณ์ของผู้เรียน (Experience) ประกอบด้วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ความสำคัญของการนำประสบการณ์มาเป็นเทคนิคในการเรียนการสอน 2.ความสำคัญของการนำประสบการณ์ไปปฏิบัติ 3.การเรียนรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ <p>ความพร้อมที่จะเรียน (Readiness) ประกอบด้วย 1.เวลาในการเรียนรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.การจัดกลุ่มผู้เรียน <p>แนวทางการเรียนรู้ (Orientation to learning) 1.แนวทางการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 2.แนวทางการเรียนรู้ของหลักสูตร 3.การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้</p>
การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design)	การออกแบบการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำเสนอรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ที่ง่ายต่อความเข้าใจ ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
	<p>Dillon (1997) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการสร้างบทเรียนที่มีลักษณะเป็นสื่อหลายมิติ (Hypermedia) ซึ่งหลักการนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาเว็บเพื่อการเรียนการสอน แนวคิดดังกล่าวมีขั้นตอน ดังนี้ 1. ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนและเนื้อหาที่จะนำมาพัฒนาเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียน 2. วางแผนเกี่ยวกับการจัดรูปแบบโครงสร้างของเนื้อหา ศึกษาคุณลักษณะของเนื้อหาที่จะนำมาใช้เป็นบทเรียนว่าควรจะนำเสนอในลักษณะใด 3. ออกแบบโครงสร้างเพื่อการเข้าถึงข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้ออกแบบควรศึกษาทำความเข้าใจกับโครงสร้างของบทเรียนแบบต่างๆโดยพิจารณาจากลักษณะนักเรียนและเนื้อหาว่าโครงสร้างลักษณะใดจะเอื้ออำนวยต่อการเข้าถึงข้อมูลของนักเรียนได้ดีที่สุด 4. ทดสอบรูปแบบเพื่อหาข้อผิดพลาดจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขและทดสอบซ้ำอีกครั้งจนแน่ใจว่าเป็นบทเรียนที่มีประสิทธิภาพก่อนที่จะนำไปใช้งาน</p> <p>กระบวนการในการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย (ใจทิพย์ ณ สงขลา,2550) 1.การกำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์ และการวิเคราะห์ผู้เรียน 2.กำหนดวิธีวิทยาการสอน3.การพิจารณาปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนและมิติเวลา 4.คัดสรรและออกแบบเทคโนโลยีที่เหมาะสม 5. จากนั้นเข้าสู่กระบวนการผลิต การทดสอบ และทำการประเมิน โดยผลการประเมินจะนำไปสู่การปรับปรุงโดยกลับไปพิจารณาที่การคัดสรรและออกแบบหรือปรับวิธีวิทยาการสอน</p>
<p>การสร้างความรู้ (Knowledge Construction)</p>	<p>การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) คือ การสร้างเสริมความรู้ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยาของตัวผู้เรียนเองและการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างความรู้ที่อยู่ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) โดยผ่านกระบวนการดูดซึม(Assimilation) และการปรับเปลี่ยน (Accommodation) โดยมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. บริบทตามสภาพจริง (Authentic Contexts) 2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Activities)) 3) เครื่องมือในการเรียนรู้ (Tool) 4) ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding)ทางการออกแบบสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้ ได้แก่</p>

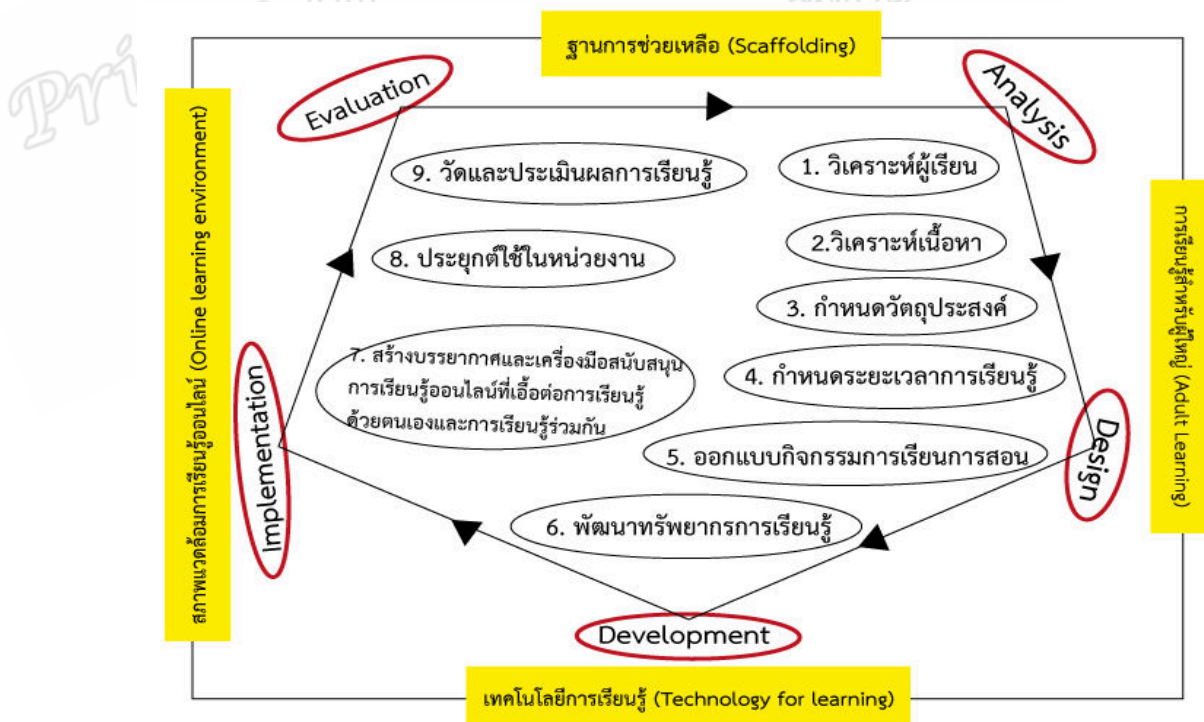
ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
	<p>1. บริบทตามสภาพจริง (Authentic Contexts) 2. กิจกรรมการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Activities) 3. กระบวนการกระทำอย่างผู้เชี่ยวชาญและรูปแบบของกระบวนการ (Access to Expert Performances and the Modeling of Process) 4. บทบาทและมุมมองที่หลากหลาย (Multiple Rules and Perspectives) 5. การเรียนรู้แบบร่วมมือกันสร้างความรู้ (Collaborative Construction of Knowledge) 6. การไตร่ตรองเพื่อกระตุ้นการสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรม (Reflection to Enable Abstractions to be formed) 7. การสะท้อนความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในตนเองออกมา (Articulation to Enable Tacit Knowledge to be Made Explicit) 8. การช่วยเหลือในช่วงเวลาที่วิกฤต (Coaching and Scaffolding by the Teacher at Critical Times) 9. การประเมินการเรียนรู้ตามสภาพจริงในระหว่างภารกิจ (Authentic Assessment of Learning within the Tasks) (Cunningham and Knuth, 1993; Driver and Bell, 1986; Herrington and Oliver, 2000; Holzl, Jonasassen, Campbell and Davidson, 1994; Jonasassen, Murphy, 1999; ใจทิพย์ ณ สงขลา, 2550; วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2541 และ สุมาลี ชัยเจริญ, 2551 อ้างถึงใน โอภาส เกาไศยาภรณ์, 2554) ดังนั้นเราจึงสามารถสรุปได้ว่าการสร้างความรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนใช้ความสามารถของตนเองในการวิเคราะห์ความรู้ที่อยู่ในตัว (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เพื่อสังเคราะห์ให้ออกมาเป็นความรู้ใหม่ๆ ซึ่งผู้เรียนเป็นผู้ที่คิดค้นขึ้นมาด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการต่างๆ ในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้นและนอกจากนี้จะเป็นการทำให้ผู้สอนผู้สอนและผู้เรียนสามารถวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางการสร้างความรู้ได้</p> <p>การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้ การจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อการสร้างความรู้ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้กระบวนการสร้างความรู้บรรลุตามเป้าหมาย Jonassen Campbell & Davidson (1994) ได้กล่าวถึงการจัดสิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ไว้ดังต่อไปนี้</p>

ประเด็นการศึกษา	ผลจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์
	1. การกระทำ (Active) ผู้เรียนสนับสนุนจากกระบวนการเรียนรู้ ในกระบวนการจัดกระทำข้อมูลอย่างรู้ตัว (Mindful) ใน ขณะเดียวกันก็รับผิดชอบต่อกระบวนการการเรียนรู้ของตน 2. การสร้าง (Constructive) ผู้เรียนปรับเปลี่ยนความคิดใหม่เข้าไป ไปสู่ความรู้เดิมหรือการทำให้สมดุลเพื่อที่จะสร้างความหมายหรือ ประนีประนอมทางความคิด (Reconcile) ความกระตือรือร้นหรือ การสร้างความประหลาดใจ

ระยะที่ 2 พัฒนาด้านแบบและทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะเวลาที่ 1 ซึ่งได้แก่ กรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบ กระบวนการต่างๆ นำมาสร้างรูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ได้ผล ดังนี้

2.1 การพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

แผนภาพที่ 5 รูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

จากแผนภาพที่ 6 รูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้ยึดหลักการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนที่นักออกแบบการเรียนการสอนและนักพัฒนาการฝึกอบรมนิยมใช้กัน ซึ่ง ADDIE Model มีลำดับการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบรูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ดังนี้

ร่างรูปแบบที่ได้เกิดจากการสังเคราะห์องค์ความรู้จาก 4 กรอบแนวคิด ได้แก่ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources) การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design) และการสร้างความรู้ (Knowledge Construction) ทำให้ได้ 4 หัวข้อดังนี้

1. การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Adult Learning)
2. เทคโนโลยีการเรียนรู้ (Technology for learning)
3. สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ (Online learning environment)
4. ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding)

การพัฒนากระบวนการออกแบบการเรียนการสอนตามหลัก ADDIE Model จะประกอบด้วย 9 ขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ผู้เรียน

เนื่องจากทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดนี้ เป็นการพัฒนาสื่อการเรียนสำหรับผู้ใหญ่ ซึ่งมีความคิดและศักยภาพในการเรียนรู้ต่างจากนักเรียนนักศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำเทคนิคการสอนแบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเจ้าหน้าที่ ขั้นตอนแรกในการวิเคราะห์ผู้เรียนนั้น เริ่มจากให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน เป็นต้น เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ความรู้เดิมของผู้เรียน สามารถวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนได้

2. วิเคราะห์เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับภาษาอังกฤษที่จำเป็นต่อการใช้งานในการทำงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ช่วยเพิ่มศักยภาพในการทำงานที่ต้องติดต่อกับชาวต่างชาติและภาษาอังกฤษยังเป็นภาษาสากลที่ใช้ได้ทั่วโลกเนื้อหาในบทเรียนทรัพยากรแบบเปิดเรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

แบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) การทักทายทั่วไป (General Greeting) 2) การบอกทิศทางและการบอกสถานที่ (Giving Directions) 3) สถานการณ์ต่างๆ ที่ด่านศุลกากร (At the Customs House) 4) คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร (Vocabulary for Customs Officers)

3. กำหนดวัตถุประสงค์

ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรให้สามารถทำความเข้าใจและสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดีขึ้นเป็นการพัฒนาความรู้ด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติหน้าที่ วัตถุประสงค์การเรียนรู้จะกำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียน/เจ้าหน้าที่จะต้องศึกษาวัตถุประสงค์ก่อนการเรียนรู้ เพื่อสามารถฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. กำหนดระยะเวลาการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ออกแบบกำหนดการสอน และแผนการจัดการเรียนเป็นรายสัปดาห์ การใช้แผนการสอนกำหนดระยะเวลาในการเรียนรู้ โดยมีเนื้อหาทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ ผู้เรียน/เจ้าหน้าที่ใช้เวลาในการศึกษาแต่ละหน่วยการเรียนรู้หน่วยละ 1 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ในระหว่างการเรียนรู้ผู้เรียน/เจ้าหน้าที่สามารถฝึกการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ด้วยตนเอง เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาสามารถสอบถามหรือแสดงความคิดเห็นได้ในกลุ่มผู้ใช้งานเฟซบุ๊ก (กลุ่ม ECCO) ด้วยกัน

5. ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนภายใต้กรอบแนวคิด ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (Open Educational Resources) การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design) การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) ผสมรวมกับการเรียนแบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) ที่เน้นการใช้ประสบการณ์ที่มี และการพึ่งพาตัวเองเป็นหลักผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกเวลาและทุกสถานที่ มีระบบการวัดประเมินผลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านกระดานสนทนากลุ่ม

6. พัฒนาทรัพยากรเรียนรู้

การพัฒนาเทคโนโลยีมาสนับสนุนเพื่อให้ผู้ใหญ่เข้าถึงบทเรียนและใช้งานได้ง่ายไม่ยุ่งยาก โดยเฉพาะทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่มีอินเทอร์เน็ตและไม่จำเป็นต้องใช้พาสเวิร์ดล็อกอินเพื่อเข้าระบบ ผู้เรียนจึงสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองขณะที่กำลังปฏิบัติงานอยู่หรือว่างจากการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ในระหว่างที่ผู้เรียน/เจ้าหน้าที่กำลังปฏิบัติงานมีอุปสรรคในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร เช่น ไม่ทราบความหมายของคำศัพท์ ไม่สามารถพูดประโยคที่เกี่ยวข้องกับการแนะนำชาวต่างชาติในขณะนั้น ผู้เรียน/เจ้าหน้าที่สามารถใช้สื่อทรัพยากรเรียนรู้ได้

7. สร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยการใช้กรุปเฟสสามารถใช้แลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นหรือประสบการณ์ที่ได้เจอระหว่างผู้เรียนด้วยตนเองเนื่องจากการปฏิบัติงานในหน้าที่แต่ละด้าน/ช่วงเวลาของเจ้าหน้าที่ที่มีความแตกต่างกันด้วยสาเหตุต่างๆ เช่น ด้านพรหมแดนบางด้านมีชาวต่างชาติเข้ามาติดต่อกับเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนมากในวันหยุด หรือช่วงเวลาเย็น/ค่ำ ในระหว่างนั้นเจ้าหน้าที่ที่กำลังปฏิบัติและไม่ได้ปฏิบัติงานมีช่องทางที่จะเรียนรู้ร่วมกันและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

8. ประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน

เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานศุลกากรที่สนใจในเรื่องของการฝึกทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสามารถประยุกต์ใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ในการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่มีอินเทอร์เน็ต การเข้าใช้งานมีความสะดวกสามารถใช้คอมพิวเตอร์/แท็บเล็ต/สมาร์ทโฟน ได้

9. วัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้มีการทดสอบวัดผลความรู้จากการเรียนผ่านทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียนอย่างเที่ยงตรงและเป็นธรรม ผู้เรียนฝึกทำแบบฝึกได้ด้วยตนเองและสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ได้ โดยใช้แบบทดสอบเพื่อวัดผลการเรียนรู้จากการใช้งาน OER และนอกจากนี้ยังมีการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) จากพฤติกรรมและการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ของผู้เรียนอีกด้วย

2.2 การศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรหมแดนในจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นในการพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรหมแดนในจังหวัดสงขลา ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งมีประเด็นในการพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) ด้านหลักการและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบฯ 2) ด้านการพัฒนากระบวนการออกแบบการสอน 3) ด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้/วิธีการจัดการเรียนรู้ และ 4) ขั้นตอนการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินรับรองรูปแบบฯ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยวิเคราะห์แปรผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด ควรแก้ไขปรับปรุง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=3)

ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	S. D.	ความหมาย
1. ด้านหลักการและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบฯ			
1.1 ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (open Educational Resources)	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด
1.2 การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning)	4.33	.577	เหมาะสมมาก
1.3 การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design)	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด
1.4 การสร้างความรู้ (Knowledge Construction)	3.67	.577	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 1	4.34	.577	เหมาะสมมาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการออกแบบการสอน			
2.1 การวิเคราะห์ผู้เรียน	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
2.2 การวิเคราะห์เนื้อหา	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
2.3 การกำหนดวัตถุประสงค์	3.33	1.155	เหมาะสมปานกลาง
2.4 การกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้	4.33	.577	เหมาะสมมาก
2.5 การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน	4.00	.000	เหมาะสมมาก
2.6 การพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้	4.33	.577	เหมาะสมมาก
2.7 การสร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์	4.00	1.732	เหมาะสมมาก
ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	S. D.	ความหมาย
2.8 การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน	4.67	.577	เหมาะสมมากที่สุด
2.9 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 2	4.07	.846	เหมาะสมมาก
3. ด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้/วิธีการจัดการเรียนรู้			
3.1 ชั้นการปฐมนิเทศ การชี้แจงการใช้งานและการจัดการเรียนรู้	4.33	.577	เหมาะสมมาก
3.2 ชั้นการนำเข้าสู่บทเรียนและการดำเนินการสอน	4.33	.577	เหมาะสมมาก
3.3 การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
3.4 การแสดงความคิดเห็นบนชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ของผู้เรียน	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.25	.827	เหมาะสมมาก
4. ด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน			
4.1 การทดสอบก่อน และหลังเรียน	4.33	.577	เหมาะสมมาก
4.2 การมีส่วนร่วมบนกระดานสนทนา/ชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
4.3 การนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติของผู้เรียน	3.67	1.528	เหมาะสมมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.00	1.035	เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.15	.817	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า ในด้านหลักการและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบฯ ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (open Educational Resources) 2) การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) 3) การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design) และ 4) การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ =4.34, S.D=.577) ในด้านการพัฒนากระบวนการออกแบบการสอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์เนื้อหา 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ 4) การกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ 5) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ 7) การสร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ 8) การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน และ 9) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ =4.07, S.D=.846) ด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้/วิธีการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการปฐมนิเทศ การชี้แจงการใช้งานและการจัดการเรียนรู้ 2) ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนและการดำเนินการสอน 3) การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และ 4) การแสดงความคิดเห็นบนชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ =4.25, S.D=.827) และในด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การทดสอบก่อน และหลังเรียน 2) การมีส่วนร่วมบนกระดานสนทนา/ชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ และ 3) การนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ =4.00, S.D=1.035) สรุปรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนารูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X}$ =4.15, S.D=.817) ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำรูปแบบดังกล่าวนี้ไปใช้ได้

2.3 การศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นในการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งมีประเด็นในการพิจารณาความสอดคล้องของข้อสอบ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา จำนวน 50 ข้อ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Consistency: IC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้น วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้ได้
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้น วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้ได้
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อสอบนั้น วัดจุดประสงค์ที่ระบุไว้ไม่ได้

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=3)

ข้อสอบ	ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{X}$	S. D.	
ข้อ 1	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 2	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 3	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 4	-1	0	0	-.33	.577	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 5	0	0	0	.00	.000	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 6	-1	1	0	-.33	.577	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 7	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 8	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 9	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 10	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 11	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 12	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 13	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 14	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 15	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 16	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 17	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 18	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 19	-1	1	1	.33	1.155	ไม่มีความสอดคล้อง
ข้อ 20	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง

ข้อสอบ	ผลการพิจารณาของ ผู้เชี่ยวชาญ			ดัชนีความสอดคล้อง (IOC)		ความหมาย
	1	2	3	$\bar{X}$	S. D.	
ข้อ 21	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 22	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 23	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 24	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 25	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 26	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 27	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 28	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 29	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 30	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 31	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 32	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 33	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 34	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 35	1	1	1	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
ข้อ 36	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 37	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 38	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 39	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 40	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 41	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 42	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 43	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 44	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 45	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 46	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 47	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 48	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 49	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
ข้อ 50	0	1	1	.67	.577	มีความสอดคล้อง
รวมค่าเฉลี่ยทั้งหมด				.73	.369	มีความสอดคล้อง

จากตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากร

พรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่าข้อสอบกับจุดประสงค์ มีความ ถูกต้องและสอดคล้องตามประเด็น การพิจารณา ($\bar{X}$ =0.73, S.D=.369) เหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นแบบวัดความรู้ต่อไป

2.4 การศึกษาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบ เปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากร พรมแดนในจังหวัดสงขลา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นการประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อ ส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนใน จังหวัดสงขลาของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ซึ่งมีประเด็นในการพิจารณา 4 ด้าน คือ 1) เนื้อหา 2) การออกแบบระบบการเรียนการสอน 3) การออกแบบหน้าจอ และ 4) ด้านเทคนิค โดยทำการ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดฯ แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยวิเคราะห์แปรผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

0.00 – 0.50 หมายถึง ไม่สามารถประเมินได้

0.51 – 1.50 หมายถึง ปรับปรุง

1.51 – 2.50 หมายถึง พอใช้

2.51 – 3.50 หมายถึง ดี

3.51 – 4.00 หมายถึง ดีมาก

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญใน การประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=3)

รายการพิจารณา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เนื้อหา			
1.1 โครงสร้างเนื้อหาชัดเจนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง	3.00	1.000	ดี
1.2 เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์	2.67	1.155	ดี
1.3 ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม	3.00	.000	ดี
1.4 เนื้อหามีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน	3.00	1.000	ดี
1.5 เนื้อหาในแต่ละบทมีความกะทัดรัด ไม่มาก ไม่น้อยจนเกินไป	3.00	1.000	ดี
เฉลี่ยรวมด้านที่ 1	2.93	.831	ดี
2. การออกแบบการเรียนการสอน			
2.1 กำหนดจุดประสงค์และระดับผู้เรียนชัดเจน	2.67	1.155	ดี
2.2 การออกแบบเป็นระบบนำเสนอถูกต้องตามลำดับขั้นของประเภท สื่ออื่นๆ	3.33	.577	ดี
2.3 กลยุทธ์การนำเสนอดึงดูดความสนใจ	3.00	.000	ดี
2.4 มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบระบบการเรียนการสอน	3.67	.577	ดีมาก
2.5 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนและเชื่อมโยงไปยังแหล่ง ความรู้อื่นๆ	3.33	.577	ดี
2.6 การออกแบบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือส่งเสริมความ ร่วมมือระหว่างผู้เรียน	2.00	1.732	พอใช้

รายการพิจารณา	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
2.7 ให้โอกาสผู้เรียนควบคุมลำดับการเรียนรู้ที่เหมาะสม	2.00	1.732	พอใช้
2.8 มีแบบฝึกปฏิบัติหรือแบบฝึกหัดและการประเมินที่ครอบคลุมจุดประสงค์	2.33	.577	พอใช้
2.9 มีการบ่อนกลับเพื่อเสริมแรงอย่างเหมาะสม	2.00	2.000	พอใช้
2.10 เอกสารคู่มือการใช้โปรแกรมเหมาะสมชัดเจน	4.00	.000	ดีมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 2	2.83	.893	ดี
3. การออกแบบหน้าจอ			
3.1 การจัดวางองค์ประกอบได้สัดส่วนสวยงามง่ายต่อการใช้งาน	3.67	.577	ดีมาก
3.2 รูปแบบตัวอักษรมีขนาดสีชัดเจนอ่านง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน	3.33	.577	ดี
3.3 การเลือกใช้สีมีความเหมาะสมและกลมกลืน	3.67	.577	ดีมาก
3.4 การสื่อความหมายสอดคล้องกับแนวของเนื้อหา	3.33	.577	ดี
3.5 ปุ่ม(Button) สัญลักษณ์รูป (Icon) ข้อความหรือแถบข้อความหรือรูปภาพชัดเจนเหมาะสมและถูกต้องสื่อสารกับผู้ใช้อย่างเหมาะสม	4.00	.000	ดีมาก
3.6 มีภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้	3.67	.577	ดีมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 3	3.61	.481	ดีมาก
4. เทคนิค			
4.1 แสดงผลอย่างถูกต้องผ่านบราวเซอร์ Internet Explorer หรือ Google Chrome ขึ้นไป	3.67	.577	ดีมาก
รายการพิจารณา	$\bar{X}$	S. D.	แปลผล
4.2 การแสดงผลภาษาไทยและภาษาอังกฤษถูกต้อง	3.67	.577	ดีมาก
4.3 การเชื่อมโยง (link) ไปยังจุดต่างๆและไฟล์ต่างๆถูกต้อง	4.00	.000	ดีมาก
4.4 การเข้าใช้งานสะดวก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	4.00	.000	ดีมาก
เฉลี่ยรวมด้านที่ 4	3.83	.288	ดีมาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมด	3.20	.685	ดี

จากตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่าในด้านที่ 1 เนื้อหาประกอบด้วย 1) โครงสร้างเนื้อหาชัดเจนมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง 2) เนื้อหาที่นำเสนอตรงและครอบคลุมตามจุดประสงค์ 3) ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสม 4) เนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับผู้เรียน และ 5) เนื้อหาในแต่ละบทมีความกะทัดรัด ไม่มาก ไม่น้อยจนเกินไป มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 1 อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =2.93, S.D=.831) ด้านการออกแบบการเรียนการสอนประกอบด้วย 1) กำหนดจุดประสงค์และระดับผู้เรียนชัดเจน 2) การออกแบบเป็นระบบนำเสนอถูกต้องตามลำดับขั้นของประเภทสื่ออื่นๆ 3) กลยุทธ์การนำเสนอดึงดูดความสนใจ 4) มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบระบบการเรียนการสอน 5) มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับบทเรียนและเชื่อมโยงไปยังแหล่งความรู้อื่นๆ 6) การออกแบบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลหรือส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้เรียน 7) ให้โอกาสผู้เรียนควบคุมลำดับการเรียนรู้ที่เหมาะสม 8) มีแบบฝึกปฏิบัติหรือแบบฝึกหัดและการ

ประเมินที่ครอบคลุมจุดประสงค์ 9) มีการบ่อนกลับเพื่อเสริมแรงอย่างเหมาะสม และ 10) เอกสารคู่มือการใช้โปรแกรมเหมาะสมชัดเจน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =2.83, S.D=.893) ด้านการออกแบบหน้าจอ ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดวางองค์ประกอบได้สัดส่วนสวยงามง่ายต่อการใช้งาน 2) รูปแบบตัวอักษรมีขนาดสีชัดเจนอ่านง่ายและเหมาะสมกับผู้เรียน 3) การเลือกใช้สีมีความเหมาะสมและกลมกลืน 4) การสื่อความหมายสอดคล้องกับแนวของเนื้อหา 5) ปุ่ม(Bottom) สัญลักษณ์รูป (Icon) ข้อความหรือแถบข้อความหรือรูปภาพชัดเจนเหมาะสมและถูกต้องสื่อสารกับผู้ใช้ได้อย่างเหมาะสม และ 6) มีภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =3.61, S.D=.481) ในด้านเทคนิค ประกอบด้วย 1) แสดงผลอย่างถูกต้องผ่านบราวเซอร์ Internet Explorer หรือ Google Chrome ขึ้นไป 2) การแสดงผลภาษาไทยและภาษาอังกฤษถูกต้อง 3) การเชื่อมโยง (link) ไปยังจุดต่างๆและไฟล์ต่างๆถูกต้อง และ 4) การเข้าใช้งานสะดวก ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X}$ =3.83, S.D=.288) สรุปรวมทุกด้านแล้วค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับดี ($\bar{X}$ =3.20, S.D=.685) ซึ่งมีคุณภาพที่เพียงพอและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

2.5 การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยกำหนดประเด็นการพิจารณาออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ 2) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ และ 4) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ โดยมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นในการประเมินแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจเพื่อหาดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Consistency: IC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องตามประเด็นกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division: S.D.) โดยทำการคัดเลือกเกณฑ์ของค่าเฉลี่ย (Mean) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการประเมินคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=3)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ที่	ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	S. D.	แปลผล
1.	เพศ ☐ หญิง ☐ ชาย	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
2.	2. อายุ ☐ 21-30 ปี ☐ 31-40 ☐ 41 - 50 ☐ 50 ขึ้นไป	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
3.	ศาสนา ☐ พุทธ ☐ อิสลาม ☐ คริสต์ ☐ อื่นๆ	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
4.	ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
5.	ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ☐ น้อยกว่า 3 ปี ☐ 3 - 6 ปี ☐ 7 - 10 ปี ☐ 11 ปี ขึ้นไป	1.00	.000	มีความสอดคล้อง

ส่วนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

ที่	ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	S. D.	แปลผล
1.	ด้านเนื้อหาการเรียนรู้			
	1.1 มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับการปฏิบัติงานประจำ	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	1.3 เนื้อหาทางภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	1.4 เนื้อหาถูกต้องตามหลักโครงสร้างทางภาษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	1.5 มีประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และคำอธิบายตัวอย่างง่ายต่อการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
2.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
	2.1 ขั้นตอนการสอนชัดเจน เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	2.2 วิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	2.3 กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน	.33	.577	ไม่มีความสอดคล้อง
	2.4 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะทางภาษาได้ตามความต้องการ	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	2.5 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ประจำวัน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	2.6 ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ในบทเรียน	.6667	.577	มีความสอดคล้อง
	2.7 กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	2.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างเรียน	.00	1.000	ไม่มีความสอดคล้อง

ที่	ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	S. D.	แปลผล
	2.9 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังจากสื่อออนไลน์สามารถนำไป สืบค้นต่อได้	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	2.10 กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ ภาษาอังกฤษ	.67	.577	มีความสอดคล้อง
3.	ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ			
	3.1 ออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.2 ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร สวยงาม ชัดเจน เหมาะกับ ระดับของผู้เรียน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.3 สื่อในบทเรียนแต่ละบทมีภาพและเสียงประกอบ ทำให้เร้า ความสนใจ	.33	.577	ไม่มีความ สอดคล้อง
	3.4 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการ จัดการเรียนรู้	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.5 สื่อในบทเรียนส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของ ผู้เรียน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.6 ความยาวของการนำเสนอในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความ เหมาะสม	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.7 เทคนิคการนำเสนอสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	3.8 สื่อบทเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.9 ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนเองได้ทุกเวลา ทุก สถานที่	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	3.10 การเรียนรู้ด้วยสื่อทางสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมที่สร้าง แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
4.	ด้านการประเมินผลการเรียนรู้			
	4.1 การประเมินผลครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	1.00	.000	มีความสอดคล้อง
	4.2 ผู้เรียนทราบระดับพัฒนาการของตนเองจากการ ประเมินผลระหว่างเรียน	-.33	.577	ไม่มีความ สอดคล้อง
	4.3 การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	4.4 แบบทดสอบมีความหลากหลาย สามารถประเมินได้หลาย ด้าน	.00	.000	ไม่มีความ สอดคล้อง
	4.5 เครื่องมือวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้จริงตรง ตามวัตถุประสงค์การจัดการสอน	.67	.577	มีความสอดคล้อง
	คะแนนเฉลี่ยรวม	.76	.245	มีความสอดคล้อง

จากตารางที่ 8 พบว่าค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ในการประเมินคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า คะแนนเฉลี่ยรวมจะมีความสอดคล้องตามประเด็นกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน ($\bar{x}$ = .76, S.D.=.245)

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ได้ทำการศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน ที่ไม่ได้มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการปฐมนิเทศ ชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง ให้เข้าใจถึงขั้นตอนต่างๆของการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.2 ผู้วิจัยทำการวัดผลแบบวัดผลการสร้างความรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

2.3 ในระหว่างที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง จากการเข้าใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดผลการสร้างความรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

2.5 ผู้วิจัยทำการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.6 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของสังเกตและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน ในระหว่างทำการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ทางภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t ใช้สถิติ t -test Dependent ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลวิเคราะห์ข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้แบบวัดความรู้ในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติในแต่ละด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดความรู้ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=20)

แบบวัดความรู้	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig.
ก่อนเรียน	26.15	6.515	10.312	.000*
หลังเรียน	36.20	4.686		

* $p < .05$

จากตารางที่ 9 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดความรู้ ก่อนและหลังการเรียนรู้ ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ค่าเฉลี่ยของแบบวัดความรู้หลังการเรียนรู้ ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดมีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีความรู้เรื่องคำศัพท์ ภาษาอังกฤษและบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระหว่างประเทศ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2. การสำรวจความพึงพอใจโดยใช้แบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

การเก็บรวบรวมข้อมูลและผลวิเคราะห์ข้อมูลหลังการทดลอง โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 20 คน ใช้แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยวิเคราะห์แปรผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

1.51 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย

2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

3.51 - 4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก

4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติในแต่ละด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา (N=20)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ที่	ประเด็นการพิจารณา	จำนวน	ร้อยละ
1.	เพศ		
	-หญิง	12	60
	-ชาย	8	40
2.	อายุ		
	- 21-30 ปี	9	45
	- 31-40 ปี	8	40
	- 41-50 ปี	3	15
3.	ศาสนา		
	-พุทธ	18	90
	-อิสลาม	2	10

ที่	ประเด็นการพิจารณา	จำนวน	ร้อยละ
4.	ระดับการศึกษา		
	-ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	20
	-ปริญญาตรี	16	80
5.	ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต		
	- 3 - 6 ปี	5	25
	- 7 - 10 ปี	15	75

ส่วนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

ที่	ประเด็นการพิจารณา	$\bar{x}$	<i>S. D.</i>	แปลผล
1.	ด้านเนื้อหาการเรียนรู้			
	1.1 มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน	4.75	.444	พึงพอใจมากที่สุด
	1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับการปฏิบัติงานประจำ	4.65	.489	พึงพอใจมากที่สุด
	1.3 เนื้อหาทางภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	1.4 เนื้อหาถูกต้องตามหลักโครงสร้างทางภาษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา	4.95	.224	พึงพอใจมากที่สุด
	1.5 มีประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และคำอธิบายตัวอย่างง่ายต่อการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	เฉลี่ยรวมด้านที่ 1	4.81	.378	พึงพอใจมากที่สุด
2.	ด้านกิจกรรมการเรียนรู้			
	2.1 ขั้นตอนการสอนชัดเจน เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	2.2 วิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.75	.444	พึงพอใจมากที่สุด
	2.3 กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน	4.80	.410	พึงพอใจมากที่สุด
	2.4 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะทางภาษาได้ตามความต้องการ	4.90	.308	พึงพอใจมากที่สุด
	2.5 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ประจำวัน	4.90	.308	พึงพอใจมากที่สุด
	2.6 ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ในบทเรียน	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	2.7 กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา	4.75	.444	พึงพอใจมากที่สุด
	2.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างเรียน	4.65	.489	พึงพอใจมากที่สุด
	2.9 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังจากสื่อออนไลน์สามารถนำไปสืบค้นต่อได้	4.90	.308	พึงพอใจมากที่สุด
	2.10 กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	4.95	.224	พึงพอใจมากที่สุด
เฉลี่ยรวมด้านที่ 2	4.83	.367	พึงพอใจมากที่สุด	

ที่	ประเด็นการพิจารณา	จำนวน		ร้อยละ
3.	ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ			
	3.1 ออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน	4.75	.444	พึงพอใจมากที่สุด
	3.2 ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร สวยงาม ชัดเจน เหมาะกับระดับของผู้เรียน	4.80	.410	พึงพอใจมากที่สุด
	3.3 สื่อในบทเรียนแต่ละบทมีภาพและเสียงประกอบ ทำให้ได้รับความสนใจ	4.10	.788	พึงพอใจมาก
	3.4 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	4.80	.410	พึงพอใจมากที่สุด
	3.5 สื่อในบทเรียนส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน	4.80	.523	พึงพอใจมากที่สุด
	3.6 ความยาวของการนำเสนอในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	3.7 เทคนิคการนำเสนอสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ	4.65	.489	พึงพอใจมากที่สุด
	3.8 สื่อบทเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น	4.80	.410	พึงพอใจมากที่สุด
	3.9 ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนเองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่	4.85	.366	พึงพอใจมากที่สุด
	3.10 การเรียนรู้ด้วยสื่อทางสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ	4.80	.410	พึงพอใจมากที่สุด
	เฉลี่ยรวมด้านที่ 3	4.72	.462	พึงพอใจมากที่สุด
4.	ด้านการประเมินผลการเรียนรู้			
	4.1 การประเมินผลครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน	4.95	.224	พึงพอใจมากที่สุด
	4.2 ผู้เรียนทราบระดับพัฒนาการของตนเองจากการประเมินผลระหว่างเรียน	4.55	.510	พึงพอใจมากที่สุด
	4.3 การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง	4.55	.510	พึงพอใจมากที่สุด
	4.4 แบบทดสอบมีความหลากหลาย สามารถประเมินได้หลายด้าน	4.30	.733	พึงพอใจมาก
	4.5 เครื่องมือวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการสอน	4.30	.657	พึงพอใจมาก
	เฉลี่ยรวมด้านที่ 4	4.53	.527	พึงพอใจมากที่สุด
	คะแนนเฉลี่ยรวมทั้งหมด	4.74	.427	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลผลสำรวจจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่าในด้านที่ 1 ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน 2) เนื้อหาสอดคล้องกับการปฏิบัติงานประจำ 3) เนื้อหาทางภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน 4) เนื้อหาถูกต้องตามหลักโครงสร้างทางภาษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และ 5) มีประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และคำอธิบายตัวอย่างง่ายต่อการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยรวมราย

ด้านที่ 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D=.378) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการสอนชัดเจน เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้ 2) วิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน 4) ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะทางภาษาได้ตามความต้องการ 5) ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ประจำวัน 6) ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ในบทเรียน 7) กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา 8) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างเรียน 9) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังจากสื่อออนไลน์สามารถนำไปสืบค้นต่อได้ และ 10) กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.83$, S.D=.367) ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ ซึ่งประกอบด้วย 1) ออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน 2) ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร สวยงาม ชัดเจน เหมาะกับระดับของผู้เรียน 3) สื่อในบทเรียนแต่ละบทมีภาพและเสียงประกอบ ทำให้เร้าความสนใจ 4) สื่อการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อในบทเรียนส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 6) ความยาวของการนำเสนอในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม 7) เทคนิคการนำเสนอสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ 8) สื่อบทเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น 9) ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนเองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ และ 10) การเรียนรู้ด้วยสื่อทางสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D=.462) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การประเมินผลครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน 2) ผู้เรียนทราบระดับพัฒนาการของตนเองจากการประเมินผลระหว่างเรียน 3) การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง 4) แบบทดสอบมีความหลากหลาย สามารถประเมินได้หลายด้าน และ 5) เครื่องมือวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการสอน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D=.527) สรุปรวมทุกด้านแล้วค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลผลสำรวจจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D=.427)

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ก่อนและหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

สมมติฐานงานวิจัย

เจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา มีความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษและบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระหว่างประเทศ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1. ประชากรที่ศึกษา

เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 3 ด่าน จำนวน 150 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าหน้าที่ศุลกากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านศุลกากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ที่ไม่ได้มีวุฒิการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับภาษาอังกฤษ

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 ตัวแปรต้น

การใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1. ความรู้เกี่ยวกับการฟังพูดบทสนทนา คำศัพท์ ที่เกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่
ศุลกากรเบื้องต้น

3.2.2 ความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ศุลกากรที่มีต่อการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อ
ส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนใน
จังหวัดสงขลา

แบบแผนการวิจัย

แบบทดสอบก่อนและหลังแบบกลุ่มเดียว (One Group Pretest — Posttest Design)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดการสร้างความรู้
2. แบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา
3. ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับ
เจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากร
การศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร
ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มีเป้าหมายเพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานต่างๆ รวมไปถึงการศึกษา
สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง
ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมี
รายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยในระยะที่ 1

- 1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด
- 1.2 กำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษาในการสังเคราะห์ข้อมูล
- 1.3 นำข้อมูลและตัวแปรที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง
แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- 1.4 ทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดด้วยวิธีเชิงปริมาณ
- 1.5 นำข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์ด้วยวิธีเชิงปริมาณได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา แล้ว
นำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
- 1.6 ปรับปรุงแก้ไขข้อมูลที่ผ่านการสังเคราะห์ ให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน เพื่อนำไป
สร้างต้นแบบ สำหรับการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด ในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 พัฒนาด้านแบบและทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในระยะเวลาที่ 1 ซึ่งได้แก่ กรอบแนวคิดการวิจัย องค์ประกอบ กระบวนการต่างๆ นำมาสร้างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาโดยมี ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยในระยะที่ 2

1.1 พัฒนาร่างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1.2 นำร่างต้นแบบที่ได้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1.3 นำร่างต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหาและ วัตถุประสงค์ ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับร่างต้นแบบดังกล่าว

1.4 ปรับปรุงแก้ไข ร่างต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จนได้ต้นแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่มีความสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปพัฒนาต่อ

1.5 พัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ตามต้นแบบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ

1.6 จัดทำแผนการเรียนรู้ คู่มือการใช้งาน แบบประเมินสื่อทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1.7 พัฒนาแบบวัดความรู้

1.8 พัฒนาแบบวัดความพึงพอใจ

1.9 นำทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ทำการประเมิน

1.10 ปรับปรุงแก้ไขทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้รับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ให้มีความสมบูรณ์และครบถ้วน พร้อมทั้งจะนำไปทำการศึกษาผลการใช้ ในระยะต่อไป

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

ศึกษาผลการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ เจ้าหน้าที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในด้านบุคลากรบ้านประกอบ จำนวน 20 คน

2. ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยทำการปฐมนิเทศ ชี้แจงกลุ่มตัวอย่าง ให้เข้าใจถึงขั้นตอนต่างๆ ของการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.2 ผู้วิจัยทำการวัดผลการสร้างความรู้ก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 4 สัปดาห์

2.3 ในระหว่างที่ทำการทดลอง ผู้วิจัยทำการสังเกตและประเมินพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายจากการเข้าใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.4 เมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง ผู้วิจัยทำการวัดผลการสร้างความรู้หลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้

2.5 ผู้วิจัยทำการสำรวจความพึงพอใจต่อการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

2.6 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและสรุปผลของสังเกตและประเมินพฤติกรรมของผู้เรียนในระหว่างทำการทดลอง และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการสร้างความรู้ของผู้เรียน ก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ค่า t ใช้สถิติ t -test Dependent

3. สรุปผลการทดลองใช้ ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ที่ได้เก็บรวบรวมมา รวมไปถึงสรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อทรัพยากรการศึกษา แบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

เครื่องมือในการวิจัย

1. ตารางสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปด้วยวิธีเชิงปริมาณ มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยต่างๆ

1.2 กำหนดตัวแปรที่ต้องการศึกษา เช่น องค์ประกอบ กระบวนการ เป็นต้น

ทำการจัดหมวดหมู่ และทำการสังเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงตามตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2. การพัฒนาแบบวัดความรู้

2.1 แบบวัดความรู้มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัดความรู้

2) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของความรู้เพื่อนำมาเป็นกรอบในการสร้างข้อ

คำถาม

3) พัฒนาแบบวัดความรู้ให้สอดคล้องกับนิยามปฏิบัติการซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบ 5 ระดับ ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4) ปรับแก้ข้อคำถามเพื่อให้ได้ข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรงและครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการและทำการคัดเลือกข้อคำถาม

5) นำแบบวัดการสร้างความรู้ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยวิธีหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัดความรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญทำการพิจารณาและให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องตามประเด็นกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้องกับข้อคำถามและคุณลักษณะที่ประเมิน

6) ได้แบบวัดความรู้

3. การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.1 แบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 ข้อ

2) นำแบบวัดความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอให้กับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบเที่ยงตรง (Face Validity) ของแบบวัดโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความครอบคลุมตามโครงสร้างและเนื้อหา ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ แล้วนำไปวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ซึ่งผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

3) ได้แบบวัดความพึงพอใจ

สรุปผลการวิจัย

1. ในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน คือ 1) วิเคราะห์ผู้เรียน 2) วิเคราะห์เนื้อหา 3) กำหนดวัตถุประสงค์ 4) กำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 6) พัฒนาทรัพยากรเรียนรู้ 7) สร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน 8) ประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน 9) วัดและประเมินผลการเรียนรู้

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยแบบวัดความรู้ ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา โดยการทดสอบ t-test พบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 10.312

3. ผลสำรวจจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า ความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.74, S.D=.427$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการพัฒนาและทดลองใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลการวิจัย 3 ประเด็น ดังนี้

1. ผลจากการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดฯ ประกอบไปด้วย 4 ด้าน และ คือ 1) การเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ (Adult Learning) 2) เทคโนโลยีการเรียนรู้ (Technology for learning) 3) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ออนไลน์ (Online learning environment) 4) ฐานการช่วยเหลือ (Scaffolding) ซึ่งผู้วิจัยได้ยึดหลักการการออกแบบการเรียนการสอน ADDIE Model ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนที่นำออกแบบการเรียนการสอนและนักพัฒนาการฝึกอบรมนิยมใช้กัน ซึ่ง ADDIE Model มีลำดับการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์ (Analysis) การออกแบบ (Design) การพัฒนา (Development) การนำไปใช้ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งแต่ละขั้นตอนเป็นแนวทางที่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นเพื่อให้สามารถนำไปสร้างเป็นเครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา ซึ่งประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ได้แก่ 1) วิเคราะห์ผู้เรียน 2) วิเคราะห์เนื้อหา 3) กำหนดวัตถุประสงค์

4) กำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ 5) ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 6) พัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ 7) สร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ร่วมกัน 8) ประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน 9) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งการนำทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดมาใช้ในการจัดการในระบบองค์กรทำให้เกิดความสะดวกในการส่งเสริมการเรียนรู้จากปัจจัยต่างๆรอบตัวได้อย่างสะดวกมากขึ้น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Smith (2013) ที่ว่า ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (OER) คือ "ทรัพยากรการเรียนการสอนและการวิจัยที่อยู่ในโดเมนสาธารณะหรือได้รับการปลดปล่อยภายใต้ใบอนุญาตทรัพย์สินทางปัญญาที่อนุญาตให้ใช้ฟรีและกำหนดวัตถุประสงค์ของ OER มีคุณสมบัติที่ถูกต้องตามกฎหมายและไม่มีค่าใช้จ่ายและขึ้นอยู่กับใบอนุญาตที่เลือกโดยผู้สร้างอาจจะคัดลอกมาใช้ซ้ำแก้ไขเรียบเรียง

ผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรกรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า ในด้านหลักการและแนวคิดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนารูปแบบฯ ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด (open Educational Resources) 2) การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) 3) การออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์ (e-Instructional Design) และ 4) การสร้างความรู้ (Knowledge Construction) มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.34, S.D=.577$) ในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์เนื้อหา 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ 4) การกำหนดระยะเวลาการเรียนรู้ 5) การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน 6) การพัฒนาทรัพยากรการเรียนรู้ 7) การสร้างบรรยากาศและเครื่องมือสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ 8) การประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน และ 9) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D=.846$) ด้านขั้นตอนการจัดการเรียนรู้/วิธีการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการปฐมนิเทศ การชี้แจงการใช้งานและการจัดการเรียนรู้ 2) ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียนและการดำเนินการสอน 3) การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์แหล่งทรัพยากรการเรียนรู้ และ 4) การแสดงความคิดเห็นบนชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.25, S.D=.827$) และในด้านการวัดและประเมินผลผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การทดสอบก่อน และหลังเรียน 2) การมีส่วนร่วมบนกระดานสนทนา/ชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ และ 3) การนำไปใช้ได้จริงในการปฏิบัติของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.00, S.D=1.035$) สรุปผลค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรกรมแดนในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ($\bar{X} = 4.15, S.D=.817$) ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำรูปแบบดังกล่าวนี้ไปใช้ได้

2. ผลการเปรียบเทียบการสร้างความรู้ ก่อนและหลังการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เพื่อส่งเสริมความรู้เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดน ในจังหวัดสงขลา พบว่า ค่าเฉลี่ยของแบบวัดความรู้หลังการเรียนรู้ ($\bar{X} = 36.20$, S.D.=4.686) สูงกว่า ก่อนเรียน ($\bar{X} = 26.15$, S.D.=6.515) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ว่าเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลาที่ได้ใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร มีความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษและบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานระหว่างประเทศ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองเนื่องจากผู้วิจัยได้ออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่ประกอบด้วยเทคนิค วิธีการ รวมไปถึงการนำเสนอสื่อมัลติมีเดียต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้จากการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดและประยุกต์ใช้ร่วมกับประสบการณ์ในการทำงานที่พบเจอในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ackovska & Ristov (2014) ได้ศึกษาผลการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเกี่ยวกับการนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างหลักสูตรการศึกษาวิทยาการจัดการคอมพิวเตอร์วิชาเกี่ยวกับฮาร์ดแวร์ของคณะ วิทยาการจัดการ University Ss. Cyril and Methodius พบว่าสามารถช่วยให้กลุ่มนักศึกษาที่ไม่สามารถมาเข้าร่วมชั้นเรียนได้ตามปกติจากภาระการทำงาน การเดินทาง หรือที่มีภาระครอบครัว สามารถจัดสรรเวลาในการเรียนได้มากยิ่งขึ้นผ่านทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดจากที่บ้านของตนเอง ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา พบว่า ในด้านที่ 1 ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน 2) เนื้อหา สอดคล้องกับการปฏิบัติงานประจำ 3) เนื้อหาทางภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน 4) เนื้อหาถูกต้องตามหลักโครงสร้างทางภาษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา และ 5) มีประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และคำอธิบายตัวอย่างง่ายต่อการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยรวมราย ด้านที่ 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.81$, S.D.=.378) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการสอนชัดเจน เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้ 2) วิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสม และเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ 3) กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน 4) ผู้เรียนได้ฝึก ปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะทางภาษาได้ตามความต้องการ 5) ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการ สื่อสารในสถานการณ์ประจำวัน 6) ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ใน บทเรียน 7) กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา 8) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นระหว่างเรียน 9) ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังจากสื่อออนไลน์สามารถนำไปสืบค้นต่อได้ และ 10) กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้านนี้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.83$, S.D.=.367) ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ ซึ่งประกอบด้วย 1) ออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน 2) ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร สวยงาม ชัดเจน เหมาะกับระดับของผู้เรียน 3) สื่อในบทเรียนแต่ละบทมีภาพและเสียงประกอบ ทำให้เร้าความสนใจ 4) สื่อการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 5) สื่อในบทเรียนส่งเสริมการ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน 6) ความยาวของการนำเสนอในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความ เหมาะสม 7) เทคนิคการนำเสนอสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ 8) สื่อบทเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียน

เข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น 9) ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนเองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่และ 10) การเรียนรู้ด้วยสื่อทางสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.72$, S.D=.462) ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การประเมินผลครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน 2) ผู้เรียนทราบระดับพัฒนาการของตนเองจากการประเมินผลระหว่างเรียน 3) การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง 4) แบบทดสอบมีความหลากหลาย สามารถประเมินได้หลายด้าน และ 5) เครื่องมือวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการสอน มีค่าเฉลี่ยรวมรายด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.53$, S.D=.527) สรุปรวมทุกด้านแล้วค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลผลสำรวจจากแบบวัดความพึงพอใจในการใช้ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.74$, S.D=.427)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่บุคลากร ที่เรียนด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด มีความรู้เรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษและบทสนทนาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานระหว่างประเทศ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง จึงสามารถนำทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดไปใช้ในการจัดทำเนื้อหาวิทยานิพนธ์อื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ในด้านอื่นๆเพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญและถือว่าเป็นภาษาสากลที่นิยมใช้กันมากในยุคปัจจุบัน สมควรให้มีการส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเกี่ยวกับภาษาอังกฤษสำหรับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม

2.2 ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเป็นนวัตกรรมสำหรับการศึกษาที่เหมาะสมจะใช้ในการพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆ ไม่เพียงแต่เฉพาะทางด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ แต่รวมถึงรายวิชาอื่นๆ สำหรับนักเรียนนักศึกษาหรือความรู้ทางทักษะวิชาชีพสำหรับบุคคลผู้สนใจด้านอื่นๆ ก็สามารถนำนวัตกรรมนี้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2545. **คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ**
กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2545. **การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย**. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิริณี สหเสวียนต์. 2540. **ผลของการใช้พอร์ทัลโพลีโอที่มีต่อการสอนภาษาอังกฤษของครูชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัด
เชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุฑารัตน์ นกแก้ว. 2554. **Open Educational Resources : แหล่งทรัพยากรเพื่อการสนับสนุน
การเรียนรู้ทางไกล**. สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา:http://library.stou.ac.th/ODI/ODIDistance/HTML/imega/PDF/Distance_06.pdf[28 พฤศจิกายน 2556].
- ใจทิพย์ ณ สงขลา. 2550. **วิธีวิทยาการออกแบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์**. กรุงเทพมหานคร:
ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541. **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์นิมิต.
- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล และสุภาพ ฉัตรภรณ์. 2549. **การออกแบบการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พรพิมล เสนะวงศ์. 2541. **การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านภาษาอังกฤษในบริบทสังคมไทย :
ยุทธวิธีและแบบแผนการแปร**. สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลลิตา ภูทอง. 2556. **รายงานผลการวิจัยการสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้นำและสมาชิกชุมชนที่
เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย**. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2541. **การจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน.
- สุกานดา จงเสริมตระกูล และจิรภา อรรถพร. 2555. **แนวโน้มการใช้ไออีอาร์ : แหล่งทรัพยากร
ด้านการศึกษาแบบเปิดในกลุ่มประชาคมอาเซียน**.การประชุมวิชาการระดับชาติด้าน
อิเล็กทรอนิกส์บูรณาการเรียนรู้ออนไลน์ประชาคมอาเซียน:นโยบายและกระบวนการ.
[ออนไลน์].แหล่งที่มา:<http://support.thaicyperu.go.th/nec2012/proc.pdf>.
[5 กันยายน 2557]
- สุมาลี ชัยเจริญ. 2551. **เทคโนโลยีการศึกษา : หลักการ ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**.ขอนแก่น.
คลังน่านวิทยา

- สุมิตรา อังวัฒนกุล. 2535. **กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัชชวลี วรรณรักษ์. 2544. **รายงานการวิจัย การศึกษากลวิธีการสื่อสาร : กรณีนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี**. นครราชสีมา :มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- อัญญาณี คล้ายสุบรรณ. 2550. **การจัดการความรู้ฉบับปฐมบท**. นครปฐม: เพชรเกษม พรินต์ติ้ง กรุ๊ป.
- อาชัญญา รัตน์อุบล. 2542. **เงื่อนไขการเรียนรู้ของผู้ใหญ่และแนวทางการสอนผู้ใหญ่**. ภาควิชาการศึกษานอกโรงเรียน: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โอภาส เกาไศยาภรณ์. 2554. **การพัฒนารูปแบบเครือข่ายสังคมเชิงเสมือนสำหรับห้องเรียนพหุวัฒนธรรมเพื่อการสร้างความรู้และความตระหนักในคุณค่าทางวัฒนธรรมสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Ackovska, N., & Ristov S. 2014. **OER approach for specific student groups in hardware-based courses**. IEEE Transactions on Education. Retrieved from <https://oerknowledgecloud.org/content/oer-approach-specific-student-groups-hardware-based-courses> [19 October 2014].
- Atkins, D., Brown, J., Hammond, A. 2007. **A Review of the Open Educational Resources (OER) Movement: Achievements, Challenges, and New Opportunities**. Retrieved from <http://www.hewlett.org/uploads/files/ReviewoftheOERMovement.pdf> [14 September 2014]
- Bachman, L.F. 1990. **Fundamental Consideration in Language Testing**. Singapore : SEAMEO Regional Language Center.
- Cunningham, D.J., and Knuth, R. 1993. **Tools for constructivism**, in T. Duffy, J. Lowyck and D. Jonassen, eds. **Designing environments for constructive learning**, Berlin: Springer.
- Dillon, A., and E. Zhu. (1997). **Designing web-based instruction: a human-computer interaction perspective**, In *Web-based instruction*, Badrul H.K. (ed), Englewood Cliffs, NJ: Educational Technologies Publications.
- Creative commons. 2012. **ccLearn**. Retrieved from <http://wiki.creativecommons.org/images/1/12/Cclearn-information-flyer.pdf> [20 September 2014]
- Hilton III, J., Wiley, D., Stein, J. & Johnson, A. 2010. **The four 'R's of openness and ALMS analysis: frameworks for open educational resources**. Open Learning

: The Journal of Open, Distance and e-Learning Volume 25, Issue 1, 2010. <http://contentdm.lib.byu.edu/utils/getfile/collection/IR/id/774/filename/775.pdf> [18 September 2014].

Jonassen, D.H., Campbell, J.P. and Davidson, M.E. 1994. **Learning with media: Restructuring the debate.** Educational Technology research and development.

Jonassen, D.H. and Murphy, L.R. 1999. **Activity theory as a framework for designing constructivist learning environments.** Educational Technology Research and Development.

Knowles, M. 1980. **The Modern Practice of Adult Education: From Pedagogy to Andragogy.** New York: Cambridge, The Adult Education Company.

Littlewood, W. 1990. **Communicative Language Teaching : An Introduction.** Cambridge : Cambridge University Press.

Morrow, K. 1981. **Principles of Communicative Methodology in communication in the classroom.** Longman: Longman Group.

Oliver, R. and Herrington, J. 2000. **Using situated learning as a design strategy for webbased learning.** In B. Abbey, Instructional and cognitive impacts of web based education. London UK: Idea Group Publishing.

OECD, and Centre for Educational Research and Innovation. 2007. **Giving knowledge for free :the emergence of open educational resources.** Organization for Economic Cooperation and Development. <http://www.oecd.org/dataoecd/35/7/38654317.pdf> [26 September 2014].

Smith, M.S. 2013. **Ruminations on Research on Open Educational Resources.** Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching.

Senge, P.M. 2006. **The fifth discipline: The art and practice of the learning organization.** New York: Doubleday

UNESCO. 2002. **Forum on the Impact of Open Courseware for Higher Education in Developing Countries.** Retrieved from <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001285/128515e.pdf> [9 September 2014].

West, P., Victor, L. 2011. **Background and action paper on OER: A background and action paper for staff of bilateral and multilateral organizations at the strategic institutional education sector level.** Retrieved from http://www.paulwest.org/public/Background_and_action_paper_on_OER.pdf [12 September 2014].

*Prince of Songkla University
Pattani Campus*

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองรูปแบบ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศา เบญจรัตน์นันท์	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. อาจารย์ จารุวรรณ หนูช่วย	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์ สุดารัตน์ อติศัพท์	กลุ่มสาระต่างประเทศ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อการสอน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศา เบญจรัตน์นันท์	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. อาจารย์ จารุวรรณ หนูช่วย	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์ สุดารัตน์ อติศัพท์	กลุ่มสาระต่างประเทศ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อติศา เบญจรัตน์นันท์	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. อาจารย์ จารุวรรณ หนูช่วย	ภาควิชาภาษาตะวันตก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์ สุดารัตน์ อติศัพท์	กลุ่มสาระต่างประเทศ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี

รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

1. อาจารย์ จารุวรรณ หนูช่วย
ภาควิชาภาษาตะวันตก
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. อาจารย์ สุดารัตน์ อดิศักดิ์
กลุ่มสาระต่างประเทศ
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี
3. อาจารย์ บงกช สัปพันธ์
กลุ่มสาระต่างประเทศ
โรงเรียนเดชะปัตตนิยานุกูล
จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเว็บไซต์ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด

เว็บไซต์ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดเพื่อส่งเสริมความรู้ เรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

สำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

1. หน้าหลักเว็บไซต์ ประกอบด้วยเมนูหน้าแรก คำแนะนำการใช้งาน เข้าสู่บทเรียน แหล่งการเรียนรู้ และชุมชนการเรียนรู้ โดยหน้าแรกจะมีการแนะนำเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด รวมถึงข่าวสาร บทความ และสารานุกรมต่างๆ ภายใต้ใบอนุญาตแบบเปิดครีเอทีฟคอมมอนส์ แสดงที่มา และ ไม่ใช่เพื่อการค้า (CC:BY-NC)

2. คำแนะนำการใช้งาน ประกอบด้วยวิธีการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด รวมถึงการเข้าทำกิจกรรมต่างๆในแต่ละบทเรียน

The screenshot shows a web browser window displaying the ECCO website. The page title is "คำแนะนำการใช้งานบทเรียน" (Lesson Usage Guide). Below the title, it states: "ทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร" (Open Educational Resources (OER) : English Communication for Customs Officer). The page is divided into two numbered steps:

1. เมื่อเข้าสู่เว็บไซต์จะเจอกับหน้าแรกซึ่งเป็นหน้าหลักของ OER (When you enter the website, you will see the homepage which is the main page of OER). Below this text is a screenshot of the website's homepage, which features a navigation menu with items like "หน้าแรก" (Home), "คำแนะนำการใช้งาน" (Usage Guide), "เข้าสู่บทเรียน" (Enter Lesson), "แหล่งการเรียนรู้" (Learning Resources), and "ชุมชนการเรียนรู้" (Learning Community). The main content area has the ECCO logo and the text "English Communication for Customs Officer".
2. ท่านสามารถเข้าศึกษาเนื้อหาบทเรียนโดยคลิกที่ปุ่ม "เข้าสู่บทเรียน" (You can study the lesson content by clicking the "Enter Lesson" button). Below this text is another screenshot of the website, where the "เข้าสู่บทเรียน" button in the navigation menu is circled in red.

At the bottom of the browser window, there is a footer that says "This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>". On the right side of the browser window, there is a "Create a WIX site!" button and a "OER ECCO Live Chat" chat window with the name "สาธิต ออฟไลน์".

Prince of Pattani Camyod

3. เข้าสู่บทเรียน ประกอบด้วยบทเรียนทั้งหมด 4 บทเรียน ได้แก่ Greeting, Giving Direction, At the Customs House และ Vocabulary

flamingokeng.wixsite.com/ecco/blank-1

บทเรียน

ผู้ที่เข้ามาศึกษาในทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดนี้ จะต้องผ่านการเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษทั้งหมด 4 บท ซึ่งจะมีเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป โดยในขั้นแรกของแต่ละบทจะเป็นการฟังบทสนทนาและอ่านออกเสียงตาม รวมทั้งมีการศึกษาความหมายของแต่ละประโยคในแบบบทสนทนาด้วยตนเอง เพื่อทำแบบทดสอบและเฉลยคำถามในแต่ละบทเพื่อการพัฒนาความรู้ของผู้ที่เข้ามาศึกษา

บทเรียนที่ 1 Greeting

จุดประสงค์การเรียนรู้: เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีความรู้ความเข้าใจในการกล่าวทักทายได้อย่างถูกต้อง

ระยะเวลาในการศึกษา: 1 สัปดาห์

[เข้าสู่บทเรียนที่ 1](#)

บทเรียนที่ 2 Giving Direction

จุดประสงค์การเรียนรู้: เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบถึงการบรรยายเส้นทางในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

ระยะเวลาในการศึกษา: 1 สัปดาห์

[เข้าสู่บทเรียนที่ 2](#)

OER-ECCO Live Chat
สถานะ: ออฟไลน์

This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

flamingokeng.wixsite.com/ecco/blank-1

บทเรียนที่ 3 At the Customs House

จุดประสงค์การเรียนรู้: เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบถึงกระบวนการในการตอบคำถามเกี่ยวกับการดำเนินการทางศุลกากรแก่ผู้มาใช้บริการทางด้านศุลกากร

ระยะเวลาในการศึกษา: 1 สัปดาห์

[เข้าสู่บทเรียนที่ 3](#)

บทเรียนที่ 4 Vocabulary

จุดประสงค์การเรียนรู้: เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรทราบคำศัพท์เบื้องต้นที่มีกพบมบ่อยในการทำงาน

ระยะเวลาในการศึกษา: 1 สัปดาห์

[เข้าสู่บทเรียนที่ 4](#)

© 2016 by Kittipong Sunthornphat : Educational Technology and Com
OER-ECCO Live Chat
สถานะ: ออฟไลน์

This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

4. แหล่งการเรียนรู้ เป็นช่องทางที่ให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนและค้นหาความรู้เพิ่มเติมได้จากเว็บไซต์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง

Practice listening and speaking from the website
(สามารถฝึกฟังและฝึกพูดประโยคได้จากเว็บไซต์ต่อไปนี้)

SpeakLanguages

หน้าหลัก > ภาษาอังกฤษ > วลี

ด้านตรงหนังสือเดินทางและศุลกากร

ต่อไปนี้เป็นคำถามที่อาจมีคนถามคุณและคำตอบที่คุณจะต้องตอบเมื่อข้ามพรมแดนประเทศ

คลิกที่นี่ เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์

OER:ECCO Live Chat
สถานะ: ออนไลน์

This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

ENTER

บริการขนส่ง
บริการจัดส่ง
บริการรับสินค้าจากเพื่อน
บริการขนส่งสินค้า/ของ

คลิกที่นี่ เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์

Deluck
Company Limited

บริการขนส่งสินค้า

บริการจัดส่งสินค้า

บริการรับสินค้าจากเพื่อน

บริการขนส่งสินค้า/ของ

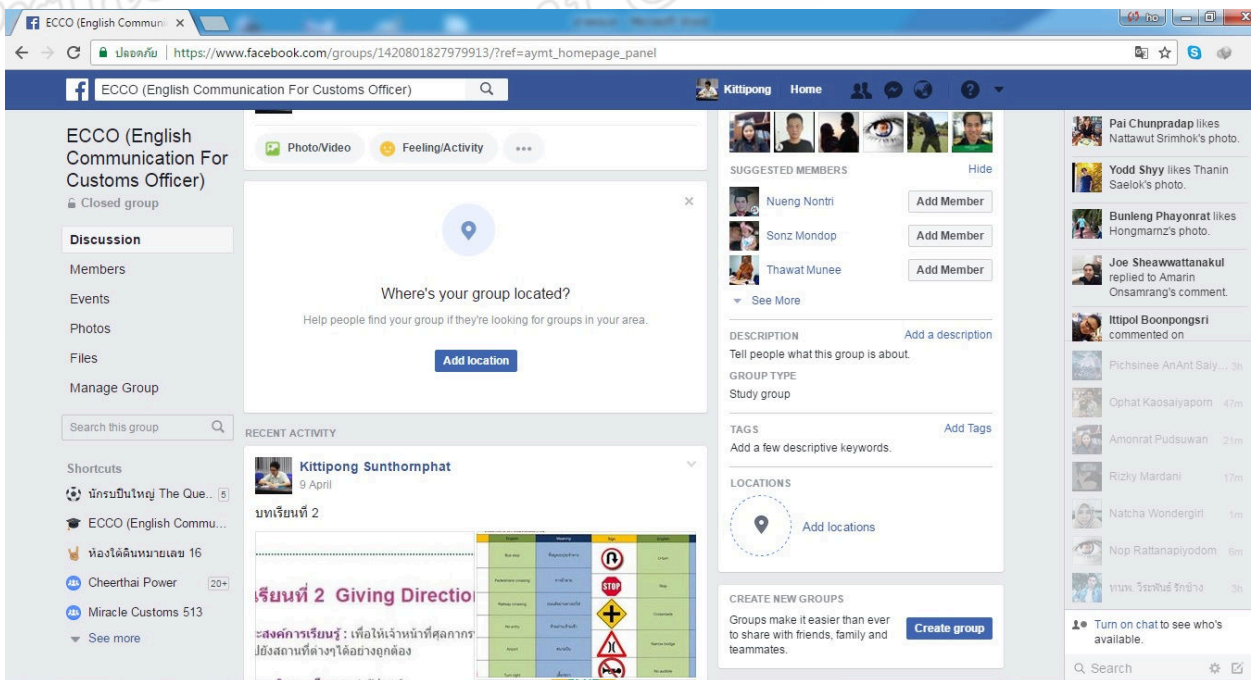
คลิกที่นี่ เพื่อเข้าสู่เว็บไซต์

© 2016 by Kittipong Sunthornphat : Educational Technology and Com

OER:ECCO Live Chat
สถานะ: ออนไลน์

This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

5. ชุมชนการเรียนรู้ เป็นช่องทางที่สามารถให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนคนอื่นๆ ได้ รวมถึงสามารถติดต่อสอบถามปัญหาเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดได้ตลอดเวลา

- การเข้าใช้งานบทเรียนโดยการเลือกบทเรียนที่จะศึกษาจากหัวข้อเข้าสู่บทเรียน

flamingokeng.wixsite.com/ecco/blank-1

บทเรียน

ผู้ที่เข้ามาศึกษาในทรัพยากรการศึกษาแบบเปิดนี้ จะต้องผ่านการเรียนบทเรียนภาษาอังกฤษทั้งหมด 4 บท ซึ่งจะมีเนื้อหาที่แตกต่างกันออกไป โดยในขั้นแรกของแต่ละบทจะเป็นการฟังบทสนทนาและอ่านออกเสียงตาม รวมทั้งมีการศึกษาความหมายของแต่ละประโยคในแบบสนทนาด้วยตนเอง เพื่อทำแบบทดสอบและเฉลยคำถามในแต่ละบทเพื่อการพัฒนาความรู้ของผู้ที่เข้ามาศึกษา

บทเรียนที่ 1 Greeting

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศัลยกรรมมีความรู้ความเข้าใจในการกล่าวทักทายได้อย่างถูกต้อง

ระยะเวลาในการศึกษา : 1 สัปดาห์

[เข้าสู่บทเรียนที่ 1](#)

บทเรียนที่ 2 Giving Direction

จุดประสงค์การเรียนรู้ : เพื่อให้เจ้าหน้าที่ศัลยกรรมทราบถึงการบรรยายเส้นทางในการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆได้อย่างถูกต้อง

ระยะเวลาในการศึกษา : 1 สัปดาห์

OER:ECCO Live Chat
สถานะ: ออนไลน์

This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

- ทำกิจกรรมในแต่ละบทตามคำชี้แจงของบทเรียน

flamingokeng.wixsite.com/ecco/2

ระยะเวลาในการศึกษา : 1 สัปดาห์

Dialogue 1 (สถานีขนส่ง) << คลิกเพื่อฟังบทสนทนา

Adam : Excuse me. Where is a bus station ?
(ขอโทษครับ สถานีขนส่งอยู่ที่ไหนครับ)

Kate : Go ahead 50 meters.
(ตรงไปข้างหน้าห้าสิบลเมตรค่ะ)

Adam : Thank you very much.
(ขอบคุณมากครับ)

Kate : You're welcome.
(ด้วยความยินดีค่ะ)

Dialogue 2 (จะไปสวนสัตว์สงขลาได้อย่างไร?) << คลิกเพื่อฟังบทสนทนา

Pailin : Good evening, sir. Can I help you ?
(สวัสดีค่ะ มีอะไรให้ช่วยค่ะ)

Tony : Could you tell me , how can I go to Songkhla zoo ?
(คุณบอกผมได้ไหมว่า ผมจะไปสวนสัตว์สงขลาได้อย่างไร)

Pailin : Certainly. Cross the street , go straight and turn right.
It's on the hill.
(ได้ค่ะ ข้ามถนน ตรงไปแล้วเลี้ยวขวา อยู่ที่เนินเขา)

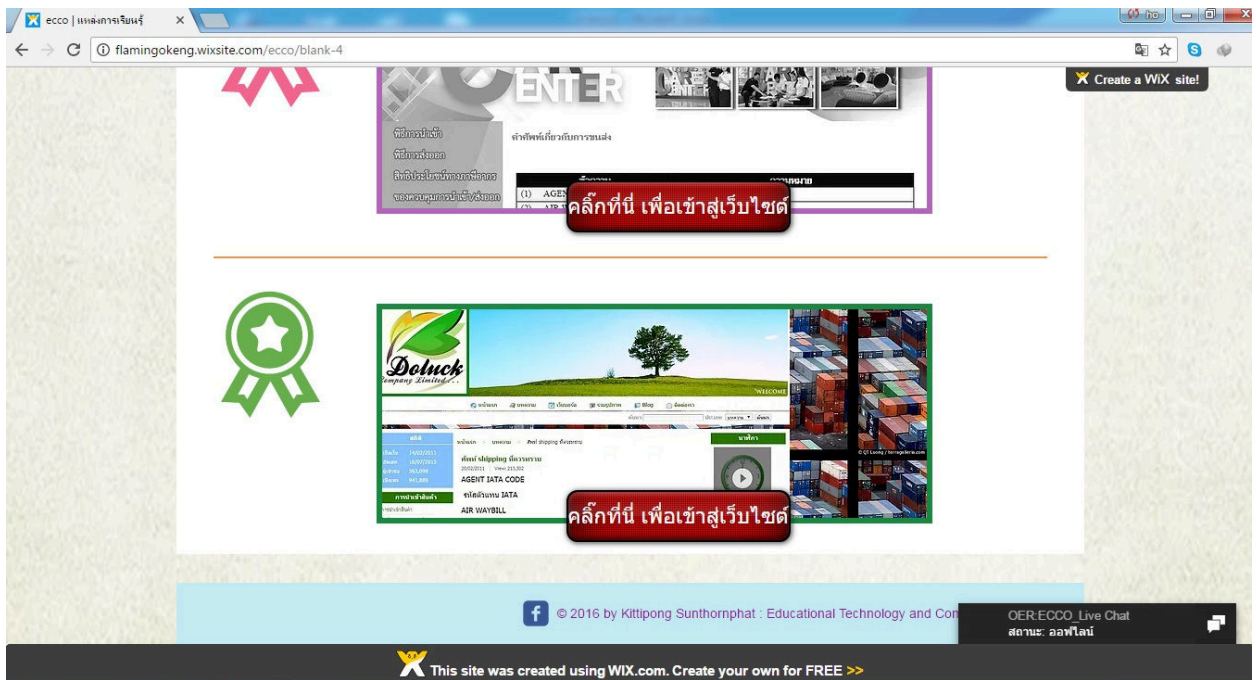
Tony : Thank you very much.
(ขอบคุณครับ)

OER:ECCO Live Chat
สถานะ: ออนไลน์

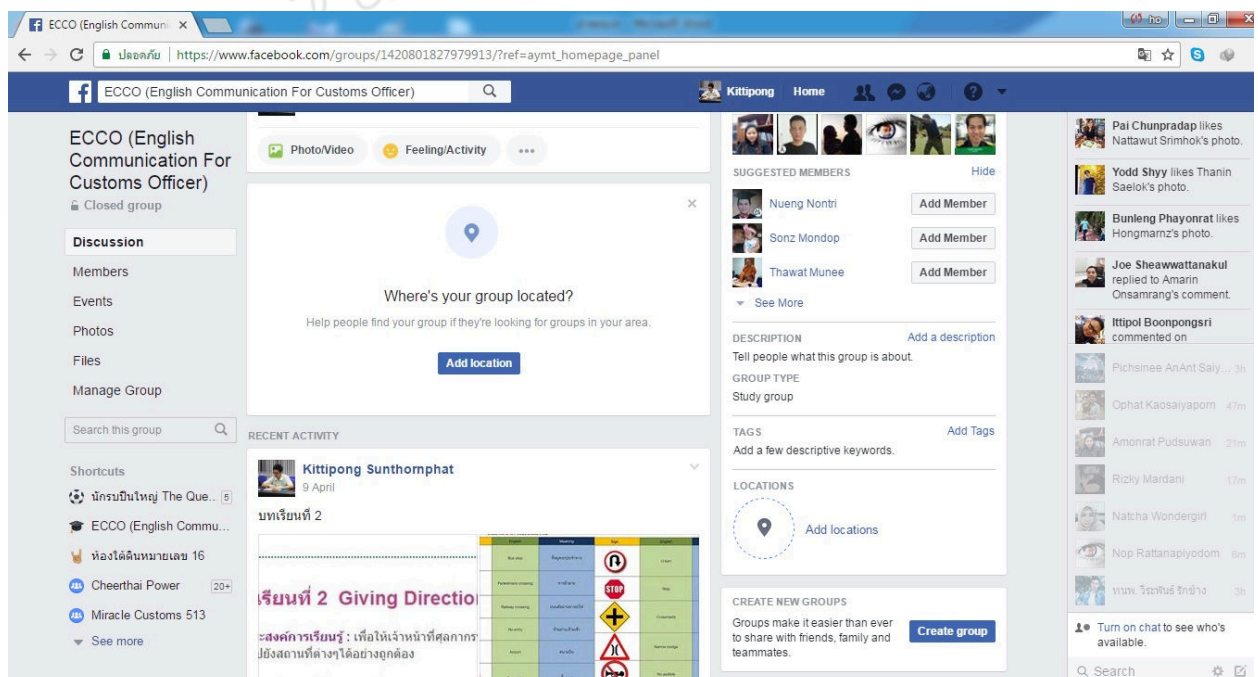
This site was created using WIX.com. Create your own for FREE >>

- ผู้เรียนสามารถค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอกซึ่งผู้สอนได้จัดไว้เพิ่มเติมในหัวข้อแหล่งการเรียนรู้

- ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกลุ่มสื่อสังคมออนไลน์ได้จากหัวข้อชุมชนการเรียนรู้เพื่อสามารถพูดคุยกับผู้เรียนคนอื่นหรือสามารถติดต่อสอบถามเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรการศึกษาออนไลน์ได้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างแบบวัดความรู้

Pre-test/Post-test

English communication for Customs Officer (ECCO)

Direction : Choose the best answer

1. Nina: Hi/Hello Ton.

Ton : .....

a. Goodbye	b. Good morning
c. Hello, how are you?	d. Get well soon

2. Sirot : How are you going?

Arifeen : .....

a. Sorry to hear that	b. Good afternoon
c. Hello, how are you?	d. I'm not OK

3. Wiwat: Good morning, Jenny.

Jenny: .....

a. Goodbye	b. Good morning
c. Hello, how are you?	d. Get well soon

4. Nisareen: I'm not O.K. I have a cold.

Wipawan: .....

a. Goodbye	b. Good morning
c. Hello, how are you?	d. Get well soon

5. Kim: How are you?

Paul:.....

- a. Goodbye   b. Fine   c. Good evening.   d. Get well soon

6. Nipa : How are you?

Sam : .....

- a. I'm tall.   b. It's good.   c. I'm great.   d. It's very hot.

7. A: Excuse me. Where is a temple?

B: .....

- a. Turn right and go straight.   b. It is very big.
c. I will go to temple.   d. The temple is on the road.

8. Jim : Nice to meet you, John.

John : .....

- a. Yes, I do.   b. I'm all right.
c. Nice to meet you, too.   d. Thank you very much.

9. Sakda : I'm Sakda. What's your name?

Sunee : Hello, ... I'm Sunee.

- a. fine   b. name   c. Sunee   d. Sakda

10. Wanna : How do you do?

Charles : .....

- a. Good morning.   b. How do you do?
c. Fine, thank you.   d. The same to you.

11. A: How can I go to Hat Yai?

B: .....

a. Get the truck.	b. By bus or taxi.
c. It's near airport.	d. It's in Songkhla.

12. A: Where is your school?

B: .....

a. I don't know.	b. It's very far.
c. It's in Malay.	d. It's in Prakop.

13. A: Could you tell me, how to get to the bank?

B: .....

a. No, I am not. You can go there.	b. Of course, I can speak English.
c. Yes, I can. I will go to the bank.	d. Certainly sir, go straight and turn right.

14. Malee : Good morning. Can I help you?

Adam : Could you tell me, how to get to the bank?

Malee : ....., go straight ahead and turn right.

Adam : Thank you. Goodbye.

a. About 50 meters.	b. It is very big.
c. I will go to the bank.	d. Certainly, sir.

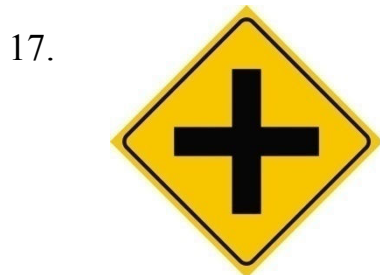
15. Tom : What is your address ?

Job : It is .....

a. room 405	b. 9/5 Nathawi-Prakop Rd.
c. 0-2443-13063	d. zip code 9016

What does this sign mean?

- a. Turn left   b. Turn right   c. U-turn   d. Stop

- a. Narrow bridge   b. Turn right   c. No audible   d. Crossroads

- a. Narrow bridge   b. Roundabout   c. No audible   d. Crossroads

- a. Airport   b. Go straight   c. No entry   d. Turn right

- a. Railway crossing   b. Pedestrian crossing
c. Bus stop   d. Reduce speed

21.

- a. Railway crossing
c. Bus stop

- b. Pedestrian crossing
d. Reduce speed

22.

- a. Railway crossing
c. Bus stop

- b. Pedestrian crossing
d. Reduce speed

23.

- a. Narrow bridge   b. Turn right   c. No audible   d. No entry

24.

- a. Narrow bridge   b. Turn right   c. No audible   d. No entry

25.

- a. Narrow bridge   b. Roundabout   c. No audible   d. Crossroads

26. I will go to the _____ to get my parcel.
- a. trade   b. wallet   c. perfume   d. post office
27. You can look at my _____ to know the time.
- a. machine   b. calculate   c. turn right   d. watch
28. My _____ is Chiangmai.
- a. destination   b. company   c. drug store   d. permission
29. I will _____ duty for your goods.
- a. process   b. calculate   c. ticket   d. trade
30. You have to pay _____ for your import.
- a. machine   b. freight   c. perfume   d. duty
31. There are 4 steps to complete _____.
- a. destination   b. process   c. meeting   d. arrive
32. You need _____ to go inside.
- a. permission   b. trademark   c. company   d. duty
33. I don't have enough money because I just lost my _____.
- a. clock   b. ticket   c. wallet   d. robot
34. This _____ helps me to make more products.
- a. machine   b. fruit   c. perfume   d. vessel
35. You can buy medicine at _____.
- a. bus sation   b. drug store   c. company   d. cinema

36. This is my _____ to board on the train.
- a. machine   b. permission   c. perfume   d. ticket
37. The plane just _____ at the airport.
- a. arrive   b. calculate   c. exchange   d. improve
38. This _____ has good smell.
- a. drug store   b. mineral   c. perfume   d. oven
39. I would like to apply the job in this _____.
- a. trade   b. transfer   c. company   d. certificate
40. _____ is the activity of buying and selling, or exchanging goods between people and country.
- a. report   b. agreement   c. wallet   d. trade

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก ง
ตัวอย่างแบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา

สำหรับผู้เรียน

คำชี้แจง : แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านบุคลากรพรมแดนในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่บุคลากร ด้านพรมแดนในจังหวัดสงขลา ที่ได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยทรัพยากรการศึกษาแบบเปิด เรื่อง ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับเจ้าหน้าที่บุคลากร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงพัฒนา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน

1. เพศ หญิง ชาย
2. อายุ 21-30 ปี 31-40 41 - 50 50 ขึ้นไป
3. ศาสนา พุทธ อิสลาม คริสต์ อื่นๆ
4. ระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต น้อยกว่า 3 ปี 3 – 6 ปี 7 – 10 ปี 11 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันด้านการฟัง ด้วยเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อการศึกษา

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านเพียงช่องเดียวในแต่ละข้อ ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ด้านเนื้อหาการเรียนรู้					
1.1 มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน					
1.2 เนื้อหาสอดคล้องกับการปฏิบัติงานประจำ					
1.3 เนื้อหาทางภาษามีความยากง่าย เหมาะสมกับอายุของผู้เรียน					
1.4 เนื้อหาถูกต้องตามหลักโครงสร้างทางภาษา สอดคล้องกับวัฒนธรรมเจ้าของภาษา					
1.5 มีประโยคตัวอย่าง คำศัพท์ และคำอธิบายตัวอย่างง่ายต่อการฝึกเรียนรู้ด้วยตนเอง					
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 ขั้นตอนการสอนชัดเจน เข้าใจง่ายและปฏิบัติตามได้					
2.2 วิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสม และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.3 กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน					
2.4 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรม ฝึกทักษะทางภาษาได้ตามความต้องการ					
2.5 ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ประจำวัน					
2.6 ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ด้านโครงสร้างประโยคและคำศัพท์ในบทเรียน					
2.7 กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในการใช้ภาษา					
2.8 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นระหว่างเรียน					
2.9 ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการฟังจากสื่อออนไลน์สามารถนำไปสืบค้นต่อได้					
2.10 กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ภาษาอังกฤษ					
3. ด้านสื่อและเทคนิคการนำเสนอ					
3.1 ออกแบบหน้าจอเหมาะสม ง่ายต่อการใช้งาน					
3.2 ลักษณะ ขนาด สีของตัวอักษร สวยงาม ชัดเจน เหมาะกับระดับของผู้เรียน					
3.3 สื่อในบทเรียนแต่ละบทมีภาพและเสียงประกอบ ทำให้เร้าความสนใจ					
3.4 สื่อการเรียนรู้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
3.5 สื่อในบทเรียนส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน					
3.6 ความยาวของการนำเสนอในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
3.7 เทคนิคการนำเสนอสื่อบทเรียนมีความน่าสนใจ					
3.8 สื่อบทเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น					
3.9 ผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาบทเรียนเองได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่					
3.10 การเรียนรู้ด้วยสื่อทางสังคมออนไลน์เป็นกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ					
4. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้					
4.1 การประเมินผลครอบคลุมสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน					
4.2 ผู้เรียนทราบระดับพัฒนาการของตนเองจากการประเมินผลระหว่างเรียน					
4.3 การวัดและประเมินผลมีความเที่ยงตรง					
4.4 แบบทดสอบมีความหลากหลาย สามารถประเมินได้หลายด้าน					
4.5 เครื่องมือวัดและประเมินผลสามารถประเมินได้จริงตรงตามวัตถุประสงค์การจัดการสอน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางปรับปรุงพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือครับ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก จ
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

แผนการสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
1.	ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจ สามารถปฏิบัติตามข้อตกลงในการเรียนได้อย่างถูกต้อง <u>ตัวชี้วัด</u> ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังได้	ศึกษาจากคู่มือการใช้งาน	ปฐมนิเทศ - แนะนำการใช้งาน - ทดสอบก่อนเรียน		- สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน - การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ในห้องเรียนและระบบออนไลน์ - แบบทดสอบก่อนเรียน	
2.	ผู้เรียนสามารถฟังประโยคการทักทายทั่วไป แล้วบอกความหมายของประโยคนั้นๆ ได้ <u>ตัวชี้วัด</u> ฟังแล้วพูดโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้	การทักทายทั่วไป (General Greeting)	- การนำเข้าสู่เนื้อหา (Lead-in) ผู้สอนนำเสนอประโยคการทักทายทั่วไปโดยใช้คลิปเสียงสั้นๆ - ผู้เรียนฝึกฟังการใช้ภาษา แล้วเดาความหมายของประโยคจากบริบท (Context Clues) - ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีผ่านสังคมออนไลน์	บทเรียนออนไลน์ เรื่อง การทักทายทั่วไป (General Greeting)	- แบบฝึกออนไลน์ - การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ - แบบทดสอบ	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
3.	ผู้เรียนดูทิศทาง แล้วอธิบายการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้ <u>ตัวชี้วัด</u> เลือกรูปประโยค หรือข้อความสั้นๆ ตรงตามภาพและสัญลักษณ์	Giving Direction (การบอกทิศทาง)	- ผู้เรียนฟังคลิปบทสนทนา เกี่ยวกับการถามทาง - ผู้เรียนฝึกฟังบทสนทนา แล้วศึกษาความหมายของประโยคต่างๆ ด้วยตนเอง - ผู้สอนต้องช่วยชี้แนะ ให้คำแนะนำในระหว่างการดำเนินกิจกรรม	บทเรียนออนไลน์ เรื่อง ทิศทาง (Direction)	- แบบฝึกออนไลน์ - การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ - แบบทดสอบ	
4.	- ผู้เรียนสามารถฟังและพูดประโยคสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้ - ผู้เรียนสามารถพูดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเข้า/ซื้อสินค้าที่มีภาษีเข้ามาในประเทศ <u>ตัวชี้วัด</u> ฟังแล้วพูดโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคลได้	At the Customs House (ณ ด่านศุลกากร)	- การนำเข้าสู่เนื้อหา (Lead-in) ผู้สอนเสนอบริบทหรือสถานการณ์แก่ผู้เรียนโดยใช้คลิปเสียงสั้นๆ - ผู้เรียนฝึกฟังการใช้ภาษาในบทสนทนาตามสถานการณ์ต่างๆ - ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนโดยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีผ่านสังคมออนไลน์	บทเรียนออนไลน์ เรื่อง At the Customs House (ณ ด่านศุลกากร)	- แบบฝึกออนไลน์ - การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ - แบบทดสอบ	

ลำดับที่	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่อ	การวัดและประเมินผล	หมายเหตุ
5.	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนสามารถพูดให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำเข้า/ซื้อสินค้าที่มีภาษีเข้ามาในประเทศ - ผู้เรียนเรียนรู้คำศัพท์ในสถานการณ์ที่ปฏิบัติงานในแต่ละวัน แล้วสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ 	The Sentences and Vocabularies about Customs ประโยคและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร	<ul style="list-style-type: none"> - การนำเข้าสู่เนื้อหา (Lead-in) ผู้สอนเสนอบริบทหรือคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการทำงานของศุลกากร - ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาและคำศัพท์ตามสถานการณ์ต่างๆ - ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้และประสบการณ์ที่มีผ่านสังคมออนไลน์ 	บทเรียนออนไลน์ เรื่อง The Sentences and Vocabularies about Customs ประโยคและคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับศุลกากร)	<ul style="list-style-type: none"> - แบบฝึกออนไลน์ - การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ระบบออนไลน์ - แบบทดสอบ 	
6.		ทดสอบหลังเรียน			- แบบทดสอบหลังเรียน	

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายกิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5520121501

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศิลปศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2550

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ สังกัดด่านศุลกากรท่าอากาศยานหาดใหญ่ สำนักงาน
ศุลกากรภาคที่ 4 กรมศุลกากร

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

กิตติพงษ์ สุนทรพัฒน์, วสันต์ อดิษฐ์ และโอภาส เกาไศยาภรณ์. 2560. การพัฒนาทรัพยากร
การศึกษาแบบเปิดเรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับเจ้าหน้าที่ศุลกากร ด้านศุลกากร
พรมแดนในจังหวัดสงขลา.โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ศีษาศาสตร์วิจัยครั้งที่ 4
วันที่ 26 กรกฎาคม 2560